

Economische Visie Langedijk

*Visie en uitvoeringsprogramma
2019-2030*

Eindversie

Economische Visie Langedijk

*Visie en uitvoeringsprogramma
2019-2030*

Aangeboden aan:
Gemeente Langedijk
09-05-2019

gemeente **Langedijk**

Auteur(s):
Joost Hagens, Maarten Kruger, Wouter Maat
Projectnummer 1258

Inhoudsopgave

1	<i>Inleiding</i>	4
1.1	<i>Aanleiding: veranderingen in economie, maatschappij en regionaal beleid vragen nieuwe visie</i>	4
1.2	<i>Opzet: ambitieuze visie vertaald naar concrete acties</i>	4
1.3	<i>Proces: totstandkoming visie samen met bedrijfsleven</i>	5
2	<i>Economisch profiel Langedijk</i>	6
2.1	<i>Ruimtelijk-economisch profiel Langedijk & regio</i>	6
2.2	<i>Ruimtelijk-economische trends & impact op Langedijk en voor de regionale economie</i>	8
2.3	<i>Regionaal & lokaal ruimtelijk-economisch beleid</i>	10
2.4	<i>Conclusie en SWOT-analyse economie Langedijk</i>	15
3	<i>Economische visie & ambities voor Langedijk</i>	18
3.1	<i>Economische visie Langedijk 2030 in twee scenario's</i>	18
3.2	<i>Randvoorwaarden ondernemend, aantrekkelijk en duurzaam Langedijk</i>	20
3.3	<i>Van visie naar uitvoering: inzet op hoofdlijnen</i>	21
4	<i>Uitvoeringsprogramma</i>	24
4.1	<i>Scope en rolverdeling uitvoeringsprogramma</i>	24
4.2	<i>Uitvoeringsparagraaf: organisatie en budget</i>	24
4.3	<i>Uitvoeringsprogramma: acties per thema op korte, middellange en lange termijn</i>	26

<i>Bijlage 1 Bronvermelding</i>	36
--	-----------

<i>Bijlage 2 Synthesetabel economisch beleid Langedijk</i>	37
---	-----------

1 Inleiding

1.1 Aanleiding: veranderingen in economie, maatschappij en regionaal beleid vragen nieuwe visie

De gemeente Langedijk vormt samen met Alkmaar en Heerhugowaard het oostelijk deel van de Regio Alkmaar en is centraal gelegen in Noord-Holland Noord. De regio kenmerkt zich als een krachtig gebied naast de Metropoolregio Amsterdam (MRA), dat dankzij haar ligging, ondernemerschap, innovatievermogen en landschappelijke kwaliteiten uitblinkt in Agri & Food, Energie, Water en Toerisme. Voorliggende visie neemt de regionale economische structuur als vertrekpunt; de economie van Langedijk is hier immers onlosmakelijk mee verbonden.

Het gemeentebestuur van Langedijk en de besturen van de Langedijkse ondernemers- en belangenverenigingen hebben de gezamenlijke wens geformuleerd om de Economische Visie en Uitvoeringsprogramma (UVP) uit 2011 te actualiseren. Immers, de plannen uit de vorige visie (2011) zijn grotendeels uitgevoerd, en de economische context is veranderd. Er is hoogconjunctuur in plaats van crisis, het aantal zzp'ers is sterk gegroeid en duurzaamheid stelt nieuwe eisen.

Daar komt bij dat er sinds de vorige visie een groot aantal lokale en regionale beleidsplannen is opgesteld met relevantie voor Langedijk en haar economie. Deze visie baseert zich mede op deze beleidsdocumenten en bouwt hier, binnen de context van Langedijk, op voort. Zo zijn de 'Omgevingsvisie Noord-Holland 2050', het ambitiedocument 'Holland boven Amsterdam' van de regio Noord-Holland Noord, de 'Detailhandelsvisie 2025 Regio Alkmaar' en de 'Economische visie Regio Alkmaar 2026' belangrijke bouwstenen voor de visie. In bijlage 2 is een overzicht van relevante beleidsdocumenten te vinden. Naast deze beleidsdocumenten trekken de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk

samen op in het ontwikkelen van de nieuwe Omgevingsvisie. De Economische Visie dient als input voor de Omgevingsvisie.

1.2 Opzet: ambitieuze visie vertaald naar concrete acties

In een interactief proces met de gemeente en het lokale bedrijfsleven is gezamenlijk een vooruitstrevende ambitie voor 2030 geformuleerd:

"In 2030 is Langedijk een ondernemend, aantrekkelijk en duurzaam onderdeel van een economisch krachtige Regio Alkmaar. Agribusiness, bouw en leisure floreren in Langedijk, mede dankzij sterke regionale clusters."

Deze ambitie vertaalt zich in een groei van de werkgelegenheid en het aantal inwoners in Langedijk en in een duurzame economie. In hoofdstuk 3 zijn hier nadere kwantitatieve doelen aan gekoppeld. Om deze te bereiken, is inzet nodig op acht thema's die samen het economische vestigingsklimaat van Langedijk bepalen: onderwijs en arbeidsmarkt, bereikbaarheid, wonen en voorzieningen, bedrijfshuisvesting en werklocaties, duurzaamheid, innovatie, promotie en samenwerking. Per thema is een ambitie voor 2030 benoemd.

Het UVP in hoofdstuk 4 bevat per thema acties voor de korte, middellange en lange termijn om de ambities te bereiken. Hierbij trekken gemeente en bedrijfsleven samen op en werken zij intensief samen met de regio; voor bijna elk thema geldt immers dat de ambities alleen door regionale samenwerking te bereiken zijn.

1.3 *Proces: totstandkoming visie samen met bedrijfsleven*

De gemeente Langedijk en het lokale bedrijfsleven hebben samengewerkt om de economische visie op te stellen. Het proces is begeleid door een ambtelijk kernteam van de gemeente Langedijk en een klankbord met vertegenwoordiging vier Langedijker ondernemers- en belangenverenigingen. Dit zijn de BKL (Bedrijfskring Langedijk), de AOL (Algemene Ondernemersvereniging Langedijk), LTO Noord (afdeling Heerhugowaard, Langedijk en Schagen) en belangenvereniging STPL (Stichting Toeristische Promotie Langedijk). Bureau BUITEN is opgetreden als penvoerder en procesbegeleider bij het opstellen van de visie.

Belangrijke processtappen in de totstandkoming van de visie zijn geweest:

- Op verschillende momenten is met het kernteam en het klankbord overlegd over de inhoud van de visie en het UVP.
- Bureau BUITEN heeft interviews afgenomen met ondernemers- en belangenverenigingen, met een selectie van individuele ondernemers, en met het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord.
- In een kick-off met de klankbord en ondernemers is een voorlopige economische analyse plus SWOT -analyse (sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen) van Langedijk besproken en aangevuld.
- In een brede werksessie voor alle ondernemers in Langedijk is input voor de visie en het UVP opgehaald.
- In een bedrijfstour zijn (burger)raadsleden geïnformeerd over de economische visie en hebben zij enkele toonaangevende bedrijven en bedrijfslocaties in Langedijk bezocht.
- Daarnaast zijn de (burger)raadsleden van Langedijk twee keer schriftelijk geïnformeerd over de tussenstand van het proces.

De visie heeft het jaar 2030 als globale tijdshorizon. Het UVP benoemt zowel maatregelen op de korte als middellange termijn (tot en met 2022) maar benoemt ook maatregelen op de lange termijn (tot aan 2030 en daarna) om zo langjarig richting te geven aan het economisch beleid van de gemeente.

2 Economisch profiel Langedijk

In dit hoofdstuk presenteren we een economisch profiel van Langedijk, waarbij we ook kijken naar de regionale context (paragraaf 2.1). Vervolgens komen trends en ontwikkelingen aan bod die ook op Langedijk een grote impact hebben (2.2). Hierna behandelen we in paragraaf 2.3 regionale en lokale beleidskaders die van betekenis zijn voor de Langedijkse economie; deze visie bouwt hierop voort. De bevindingen uit dit hoofdstuk vatten we samen in een SWOT-analyse van de economie van Langedijk (2.4), als opmaat voor de visie in H.3.

2.1 Ruimtelijk-economisch profiel Langedijk & regio

Economie Langedijk herstelt zich na crisis, met agribusiness, bouw en retail als prominente sectoren

In de ontwikkeling van de Langedijkse economie valt het volgende op:

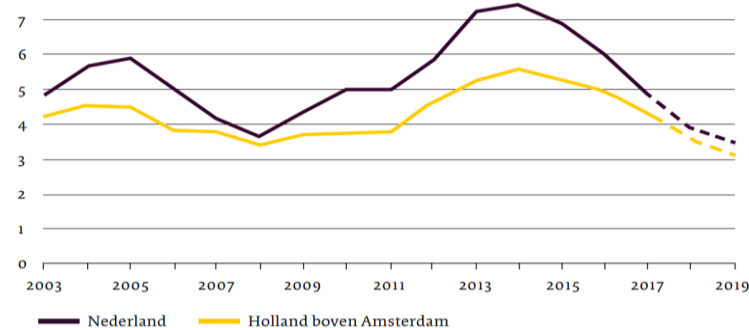
- De werkgelegenheid neemt, na een dip in 2012-2014, weer toe. Vooral sinds 2016 is de werkgelegenheid sterk gegroeid, waardoor 2018 het eerste jaar is waarin er meer banen zijn dan voor de crisis.
- Het aandeel banen in de detailhandel, bouw en landbouw ligt hoger dan landelijk. Horeca en logistiek zijn juist ondervertegenwoordigd. Qua sectorale structuur is een verschuiving zichtbaar van primaire productie (landbouw) naar verwerking en dienstverlening (vaak agri-gerelateerd).
- Het aantal zzp'ers in de gemeente groeit sterk (+40% sinds 2009).

Regionale economie: werkgelegenheid groeit, arbeidsmarkt steeds knapper

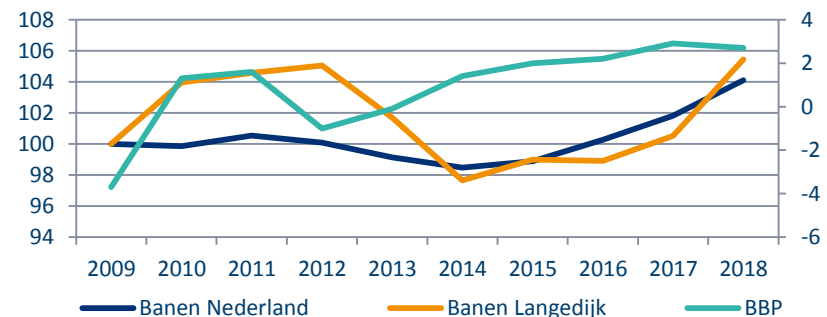
De Langedijkse economie hangt sterk samen met de economische ontwikkelingen in de regio. De 'Economische Verkenningen 2018' beschrijven de economische ontwikkeling van Noord-Holland Noord of 'Holland boven Amsterdam' (HbA). Enkele relevante conclusies zijn:

- De regionale economie groeit naar verwachting in 2018 met 2,6% en in 2019 met 2,2%. Dit is 0,5%-punt onder het landelijk gemiddeld. De economische groei in HbA concentreert zich in de Regio Alkmaar.
- Net als in Langedijk is de arbeidsmarkt in HbA zeer krap; de verwachte werkloosheid bedraagt in 2019 3,1%. Dit is onder het 'natuurlijke werkloosheidspercentage' en dit remt de werkgelegenheidsgroei.
- De sectoren landbouw, overheid en zorg zijn sterk vertegenwoordigd, gevolgd door bouw, horeca en retail. Dit komt grotendeels overeen met de lokale economische structuur van Langedijk.
- Tussen HbA en de Metropoolregio Amsterdam (MRA) bestaat een hechte woon-werkrelatie; per saldo heeft HbA een uitgaande pendel van 28.000 werkzame personen.

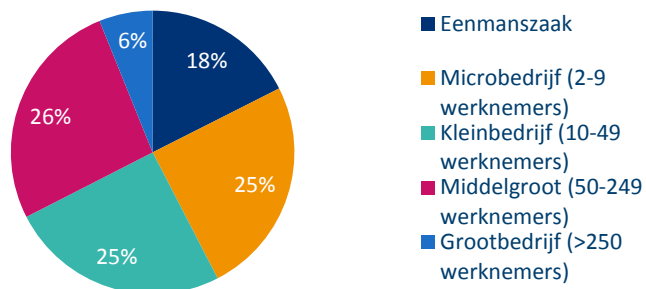
Figuur 1: Schaarste arbeidsmarkt: % werkloosheid HbA en Nederland (Bron: EV HbA, 2018)

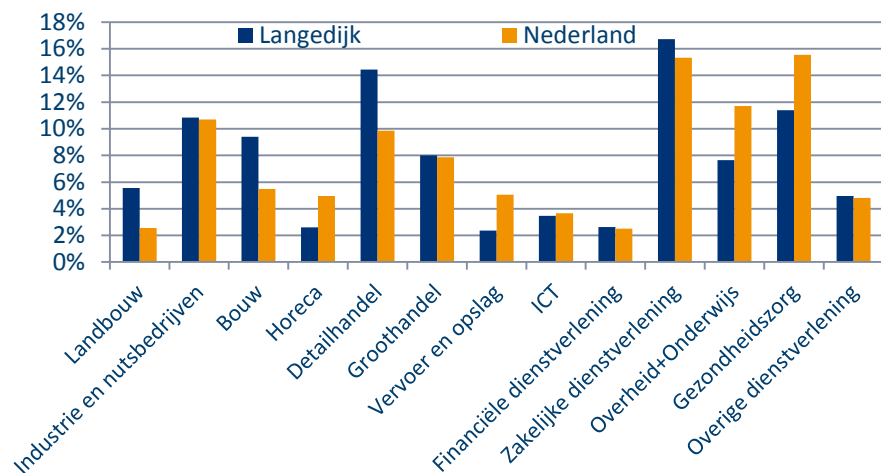
Figuur 2: Banengroei Nederland en Langedijk vs. BBP-groei (index, 2009=100, bron LISA)

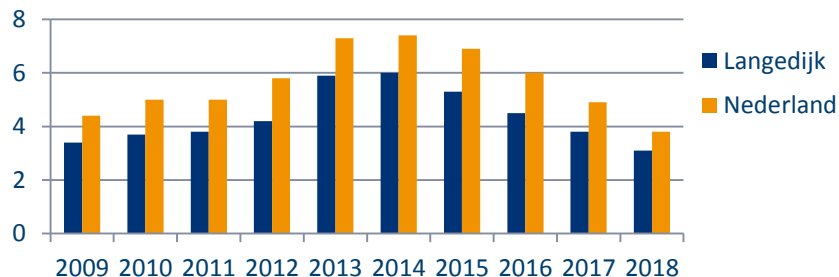
Figuur 3: Aantal banen (%) naar bedrijfsgrootte in Langedijk, 2018 (bron: LISA)

Figuur 4: Aantal banen (%) in Nederland en Langedijk per sector, 2018 (bron: LISA)

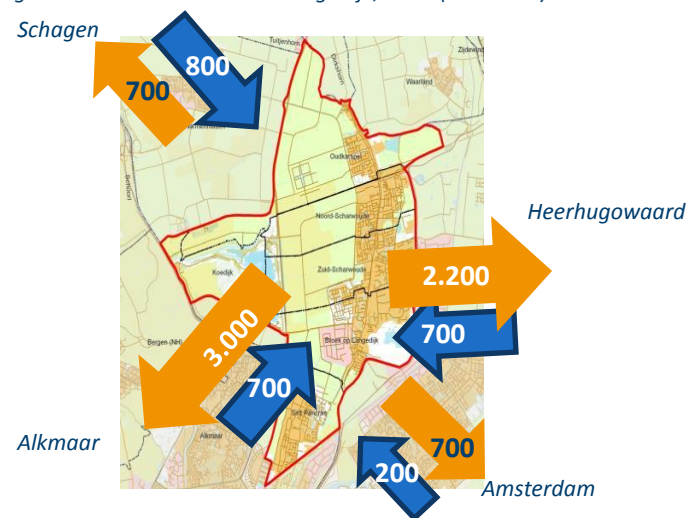
Figuur 5: Ontwikkeling werkloosheid (%) Nederland en Langedijk (bron: CBS)

Arbeidsmarkt en pendel: lage werkloosheid, veel pendel binnen de regio

- De werkloosheid in Langedijk ligt relatief laag (3,1% in 2018, versus 3,8% landelijk). Dit is in lijn met het regionale beeld van een steeds krappere arbeidsmarkt.
- Veel inwoners van Langedijk vinden een baan in aangrenzende gemeenten (met Alkmaar en Heerhugowaard voorop) of in de MRA. De uitgaande pendel van Noord-Holland Noord neemt de laatste jaren wel af; er werken dus steeds meer mensen in de regio zelf.

Figuur 6: Pendel van en naar Langedijk, 2017 (bron: CBS)

Demografie: groei tot 2025 en mogelijk ook daarna

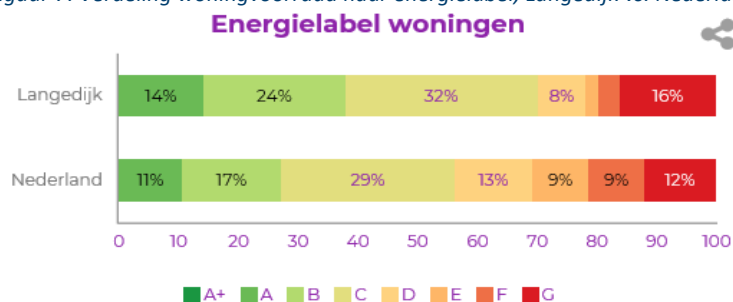
- De bevolking van Langedijk groeit gestaag, maar minder hard dan landelijk gemiddeld. Tussen 2010-2019 groeide het aantal inwoners in Langedijk met 3,8%; landelijk was dit in dezelfde periode 4,3%.
- Het aantal jongeren en jongvolwassenen (15-29 en 30-44 jaar) is in Langedijk licht ondervertegenwoordigd.
- Tot 2025 groeit Langedijk naar verwachting nog iets, daarna is een lichte daling voorzien in de prognoses van Primos (in opdracht van het ministerie van BZK). Het is echter om verschillende redenen aannemelijk dat het beeld na 2025 positiever uitvalt. Immers:

- de regionale economie blijft naar verwachting wél groeien;
- er zijn veel lokale nieuwbouwplannen voor de komende jaren;
- er kan een 'overloopeffect' optreden vanuit de MRA; HbA heeft een aanbod gedaan voor een deel van de MRA-woningbouwopgave (zie 2.3);
- een deel van de arbeidsmigranten kunnen zich permanent in de regio vestigen; dit is niet in de prognoses verwerkt.

Duurzaamheid: energie en woningvoorraad duurzamer dan landelijk

- De duurzame energieproductie in Langedijk bedraagt in 2015 126 TJ (tera-joule), dit komt overeen met 8% van het totale energieverbruik van de gemeente (Monitor energiebeleid Langedijk, HVC, 2017). Naar schatting groeit het aandeel tot 11% in 2020.
- Langedijk behaalt met 50,3 punten op de 'Nationale Monitor Duurzame Gemeenten' van Telos (2018) de 147^e plek op de ranglijst van alle 380 Nederlandse gemeenten. De score wordt bepaald aan de hand van 126 indicatoren op economisch, ecologisch en sociaal-cultureel vlak.
- De woningvoorraad (o.b.v. energielabels) is in Langedijk iets duurzamer dan gemiddeld. Langedijk heeft veel A labels (14%).

Figuur 7: Verdeling woningvoorraad naar energielabel, Langedijk vs. Nederland gemiddeld

Langedijk: prettig wonen, maar aanbod cultuur en groen vraagt aandacht

- Uit de benchmark 'sociaal-culturele duurzaamheid' (Telos, 2018) blijkt dat het aanbod 'Kunst en cultuur' in Langedijk onder het nationale gemiddelde ligt. De gemiddelde afstand in Langedijk tot o.a.

podiumkunsten, musea en monumenten is relatief groot. Dit kan echter enigszins worden gerelativeerd, want net over de gemeentegrens is in Alkmaar en Heerhugowaard een breder aanbod aan musea en theaters te vinden.

- Langedijk scoort juist bovengemiddeld op 'Woonomgeving' (o.a. bepaald door het voorzieningenniveau en de tevredenheid van inwoners met de woonomgeving) en 'Maatschappelijke participatie' (o.a. sociale cohesie en aandeel vrijwilligers).
- Het aantal nieuwbouwwoningen in Langedijk (4,4 / 1.000 woningen) ligt onder het gemiddelde van Nederland (7,2) en de regio Alkmaar (7,8).

Figuur 8: Benchmark sociaal-culturele duurzaamheid (0-100) Langedijk vs. NL, 2018

2.2 Ruimtelijk-economische trends & impact op Langedijk en voor de regionale economie

Aanvullend op de ruimtelijk-economische analyse van Langedijk is een aantal brede trends en ontwikkelingen voor de lokale en de regionale economie relevant. We beschrijven deze kort en schetsen de betekenis voor Langedijk.

Duurzaamheidsopgave vergt inzet maar biedt ook economische kansen

- De energietransitie (overstap naar duurzame energiebronnen, zoals wind- en zonne-energie) heeft implicaties voor inwoners en bedrijven en vraagt om fysieke ruimte. Een gerelateerde opgave is de verduurzaming van de bebouwde omgeving (bedrijfspanden,

woningen). In de 'Monitor Energiebeleid Langedijk' (HVC, 2017) is dit als belangrijke opgave benoemd. Uiteraard biedt de energietransitie ook kansen voor bedrijven; het regionale energiecluster biedt aanknopingspunten.

- De overgang naar een circulaire economie vraagt om (milieu)ruimte en biedt kansen voor bedrijven. De 'Kansenkaart Circulair Noord-Holland' benoemt voor de regio kansen in de bouw, toerisme, en agribusiness.
- De aandacht voor 'lokaal, gezond, duurzaam' voedsel groeit; dit heeft implicaties voor de agribusiness in Langedijk en de regio. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in het manifest 'Voedsel Verbindt'; een recent initiatief in Noord-Holland met als ambitie om door verbinding een robuust, duurzaam en gezond voedselsysteem te verwezenlijken ten behoeve van een leefbare Metropoolregio Amsterdam en het omliggende agrarische landschap.

Trek naar de stad & woningbouwopgave MRA heeft ook impact op HbA

- Internationaal, maar zeker ook in de provincie Noord-Holland, is er sprake van een 'trek naar de stad'. Dit leidt tot een toenemende ruimtedruk in steden en een forse woningbouwopgave, die wordt versterkt door demografische trends (ouderen wonen langer thuis, toename alleenstaanden). De MRA staat voor de opgave om 230.000 woningen tot 2040 toe te voegen; Noord-Holland Noord biedt aan om 40.000 woningen in 'Holland boven Amsterdam' te realiseren (zie 2.3).

Digitalisering en automatisering stellen nieuwe eisen aan de omgeving

- Met toenemende automatisering groeit ook het belang van voldoende technisch geschoold personeel en continue bijscholing. In Noord-Holland Noord werken bedrijven en kennisinstellingen in 'Terra Technica' samen om technisch onderwijs en de praktijk te verbinden.
- Digitale bereikbaarheid (snel internet) geldt als belangrijke vestigingsplaatsfactor voor bedrijven. De opgave voor de komende jaren is om bedrijventerreinen én (agrarische) bedrijven in het buitengebied de komende jaren van een NGA-aansluiting (Next

Generation Access) te voorzien. De provincie Noord-Holland ondersteunt de aanleg van glasvezel vanuit de programma's 'HIRB' (voor bedrijventerreinen) en 'Garantstelling breedband buitengebied'.

- De opkomst van e-commerce vraagt om ruimte voor grootschalige logistieke centra en voor kleinschalige (elektrische) stadsdistributie. Langedijk beschikt met bedrijventerrein Breekland over ruimte voor deze bedrijven. Zeer grote logistieke partijen (meer dan 10 ha) passen in de regio op bedrijventerrein De Vaandel (Plan van aanpak Evenwicht Werklocaties Regio Alkmaar, Bureau BUITEN, 2016).

Divergente trend van schaalverkleining én –vergroting zichtbaar.

- Schaalverkleining: het aandeel zzp'ers in de totale werkgelegenheid groeit al jaren, óók in Langedijk en de regio Alkmaar. Dit vraagt onder meer om kleinschalige en flexibele werkplekken voor zzp'ers.
- Schaalvergroting: in sectoren als de industrie en de (agro)logistiek is een schaalvergroting van bedrijven en processen gaande onder invloed van robotisering en mondialisering. Deze trend is in de agribusiness in Langedijk goed zichtbaar en vraagt soms om extra ruimte voor groei.

Krappe arbeidsmarkt vraagt om bereikbare, aansprekende werkmilieus

- In het licht van de groeiende economie en de krappe arbeidsmarkt is een belangrijke opgave voor Langedijk en de regio om voldoende en kwalitatief passend geschoold en ongeschoold personeel aan de regio te binden. Er is sprake van krapte over de gehele linie van de arbeidsmarkt (theoretisch- en praktisch-geschoold); hierbinnen is vooral technisch personeel lastig te vinden.
- Bedrijven én hun werknemers stellen daarbij steeds hogere eisen aan werkplekken. Deze moeten goed bereikbaar zijn (dus per auto, trein, HOV) en moeten aansprekend zijn, met voorzieningen en ruimte voor ontmoeting en interactie.

2.3 Regionaal & lokaal ruimtelijk-economisch beleid

Op gemeentelijk en regionaal niveau zijn beleidskaders ontwikkeld die relevant zijn voor de economische visie. Sommige hiervan zijn kaderstellend (bv. de provinciale omgevingsvisie), terwijl andere (bv. de regionale economische visie) meer richtinggevend zijn en ruimte laten voor lokale invulling. Uitgangspunt voor de visie is om op bestaande beleidskaders en –inspanningen aan te sluiten; deze paragraaf beschrijft daarom de betekenis van de belangrijkste beleidskaders voor Langedijk.

2.3.1 Provinciaal en regionaal beleid & betekenis voor Langedijk

Provinciale Omgevingsvisie Noord-Holland 2050

De provincie Noord-Holland streeft in haar nieuwe omgevingsvisie¹ naar een evenwichtige balans tussen economische groei en leefbaarheid. Specifiek voor Noord-Holland Noord geeft de visie aan dat de regio in vele opzichten economisch kansrijk is, zoals voor doorontwikkeling van de agribusiness (Greenport). Ook heeft de regio goede uitgangspunten om de energietransitie vorm te geven. Noord-Holland Noord beschikt daarnaast over bijzondere eigen kenmerken en kwaliteiten zoals rust, ruimte, groen, en natuur. Deze zijn het waard om te koesteren, niet alleen voor de inwoners van die gebieden zelf, maar ook voor toeristen en inwoners in de drukke MRA. De provincie wil deze kwaliteiten waarborgen maar ook ruimte voor ontwikkeling bieden. De visie zet qua bereikbaarheid in op optimale afstemming tussen ruimtelijke ontwikkeling en infrastructuur, en op basisbereikbaarheid voor de kleinere kernen.

Betekenis voor Langedijk

De provincie laat in haar visie veel ruimte aan gemeenten, regio's en private partijen om invulling te geven aan het streven naar de genoemde evenwichtige balans. Plannen op het vlak van wonen en werken in

¹ De Omgevingsvisie NH2050 is op 19 november 2018 door Provinciale Staten (PS) vastgesteld

Langedijk passen binnen deze provinciale visie, als duidelijk kan worden gemaakt dat ze bijdragen aan die evenwichtige balans.

Wat betreft wonen liggen er kansen om – in het verband van de Regio Alkmaar – een deel van de verstedelijkingsopgave van de provincie op te vangen. De omgevingsvisie zet voor Noord-Holland Noord in op verstedelijking nabij knooppunten van openbaar vervoer en in de omgeving van historische binnensteden met voorzieningen. Deze locaties kunnen ook dienen als aanvulling op woon- en werkmilieus in de MRA. Concreet gaat het om de centrumgemeenten Alkmaar en Hoorn en de omliggende regio's, waartoe ook Langedijk behoort. Langedijk kan goed inspelen op deze vraag en sluit met het unieke karakter van het historische lint aan op de uitgangspunten van de omgevingsvisie.

Qua werken komt verdere ontwikkeling van de agribusiness, van bedrijvigheid gerelateerd aan de energietransitie en van toerisme en recreatie overeen met de provinciale accenten, zonder dat andere sectoren overigens worden uitgesloten.

Ambitiedocument Holland Boven Amsterdam (HbA)

De economische koers voor Noord-Holland Noord is uiteengezet in het 'Ambitiedocument Holland Boven Amsterdam 2040'. De regio zet in op vier sterke clusters: agri & food, energie, water en toerisme. In aansluiting hierop wil HbA zijn kracht benutten in de bouw- en maakindustrie. De regionale bereikbaarheid krijgt ook aandacht binnen Holland boven Amsterdam; de aansluiting A8-A9 en de westelijke randweg Alkmaar zijn benoemd als aandachtspunten, evenals direct, snel en frequent openbaar vervoer.

Betekenis voor Langedijk

De speerpuntsectoren van HbA sluiten goed aan bij het economisch profiel van Langedijk. In de gemeente zijn met name de agri & food en de bouw sterk. In toerisme zijn er veel kansen. Ook kunnen lokale bedrijven

aansluiten bij de inzet op verduurzaming binnen HbA en op het regionaal sterke energiecluster.

Daarnaast hebben Langedijkse ondernemers profijt van de inzet van HbA op innovatie en regionale bereikbaarheid, en kan de destiniatiemarketing voor de regio ook voor lokale leisurebedrijven positief uitpakken.

Economische visie Regio Alkmaar

Binnen de regio Alkmaar is een economische visie opgesteld² die inzet op regionale samenwerking op vier sporen:

1. Leisure: een rijk areaal aan toeristische, verblijfsrecreatieve, en retailvoorzieningen;
2. Duurzame en brede economie met energie en agribusiness als profiel;
3. Een evenwichtige demografische opbouw, met het oog op voldoende werkenden en voorzieningen in de regio. Hiertoe wordt onder meer gestuurd op het aantrekken en behouden van hbo-studenten
4. Samenwerking tussen bedrijven, zorg, onderwijs en gemeenten, zodat economie en sociaal domein met elkaar verbonden zijn.

Betekenis voor Langedijk

De inzet op leisure en de agribusiness-sector sluit goed aan bij het economisch profiel van Langedijk. Het energiecluster is in Langedijk nog niet prominent aanwezig, maar de regionale inzet hierop kan ook kansen bieden voor de gemeente. De aandacht voor een evenwichtige demografische opbouw en voor samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en gemeenten is ook voor Langedijk van groot belang. De arbeidsmarkt is immers krap en de behoefte aan (technisch geschoold) personeel groot. Inzet in het kader van de lokale economische visie op al deze thema's stroken dus goed met het regionale beleid.

Detailhandelsvisie Regio Alkmaar

De regio Alkmaar heeft in 2017 een gezamenlijke detailhandelsvisie opgesteld³, als antwoord op enkele structurele veranderingen in de retail.

Het gaat hierbij onder meer om internetverkoop, branchevervaging, schaalvergroting en het belang van beleving in winkelgebieden. Speerpunt in de visie is het beschermen van de huidige retailstructuur en het concentreren van winkels hierbinnen. Bestaande winkels buiten de structuur worden niet wegbestemd, maar aan nieuwe ontwikkelingen buiten de detailhandelstructuur wordt in principe niet meegewerkt. Binnen de bestaande structuur worden drie typen gebieden onderscheiden: recreatieve winkelgebieden (niet-dagelijkse inkopen, shoppen voor vermaak), boodschappenwinkelgebieden (voor dagelijkse food- en non-foodinkopen) en doelgerichte winkelgebieden (bv. bouwmarkten of meubelboulevards).

Betekenis voor Langedijk.

Voor de Langedijkse winkelgebieden zijn als uitgangspunten opgenomen:

- Winkelcentrum Broekerveiling en de winkelgebieden in Centrum Sint Pancras, Centrum Noord-/Zuid-Scharwoude vallen onder het type boodschappenwinkelgebied. Op basis van een benchmark is het toekomstperspectief van de verschillende winkelgebieden vergeleken en gecategoriseerd. Winkelcentrum Broekerveiling en de winkelgebieden in Centrum Sint Pancras gelden als winkelgebieden met een kansrijk perspectief; winkelcentrum Broekerveiling kent het grootste winkeloppervlakte binnen de gemeente. Centrum Noord-/Zuid-Scharwoude is ingedeeld als kansrijk maar met veel aandachtspunten. Opgaven voor alle gebieden zijn het creëren van een goed dagelijks aanbod, stimuleren van een diversiteit aan supermarkten en het compacter maken van de winkelgebieden. Voor de Broekerveiling is een harde planvoorraad van 4.000 m² opgenomen binnen de bestaande structuur. De voormalige bibliotheeklocatie heeft een planvoorraad van 727 m² binnen de bestaande structuur. Deze meters worden naar verwachting conform plan ontwikkeld. In de Detailhandelsvisie Regio Alkmaar is geen verdere uitwerking

² 'Regio Alkmaar Economische Visie 2026', BRO, 2016 en bijbehorende Uitvoeringsagenda.

³ 'Detailhandelsvisie Regio Alkmaar 2026', Newman in Town, RMC & co-auteurs, Regio Alkmaar, 2017.

opgenomen voor Centrum Noord-/Zuid-Scharwoude (anders dan de kwalificatie 'kansrijk met aandachtspunten').

- Zuiderdel in Broek op Langedijk is een doelgericht winkelgebied met meubel-/interieurwinkels. Opgaven op Zuiderdel zijn het ontwikkelen van een identiteit die past bij de doelgroep, waar mogelijk meters saneren en het toevoegen van leisure-activiteiten. Daarnaast is afgesproken dat de gemeente zich inspant om brancheverruiming tegen te gaan door te handhaven op strijdig gebruik.

In aanvulling op het regionale beleidskader is het vermeldenswaard dat in het Koopstromenonderzoek Randstad 2018 de locaties Centrum Broek op Langedijk en Zuiderdel beide gunstiger beoordeeld worden dan het aanbod gemiddeld elders in de Randstad. Centrum Broek op Langedijk heeft een hoge gemeentelijke koopkrachtbinding; Zuiderdel trekt relatief veel bezoekers van elders. Het aantal winkels en het vloeroppervlak in Zuiderdel is afgenomen in vergelijking tot 2016.

Toeristisch-recreatief beleid provincie en regio

Op het gebied van toerisme en recreatie is de 'Visie op waterrecreatie in Noord-Holland 2030' uit 2016 een belangrijk provinciaal beleidskader. Deze heeft als ambitie dat Noord-Holland in 2030 een vitale waterrecreatieprovincie is. In Noord-Holland, en zeker ook in de Regio Alkmaar, vertegenwoordigt waterrecreatie immers een belangrijke economische waarde. De Regio Alkmaar vormt de schakel tussen het waterrecreatiebeleid in Noord-Holland Noord en Zuid, met Langedijk als bovenregionale trekker.

Binnen de Regio Alkmaar is ook een toeristische visie opgesteld.⁴ Deze ziet de regio als een 'Parel aan zee' die zich kenmerkt door een 'ketting' aan diverse, natuurlijke en inspirerende landschappen. De regio heeft een inspirerend aanbod aan belevenissen op het gebied van kunst en cultuur, steden, dagattracties, verblijfsrecreatie en 'lichaam en geest'.

⁴ 'Regio Alkmaar: Parel aan Zee / Toeristische Visie 2025 / Actieplan 2015', Regio Alkmaar, 2016.

Betekenis voor Langedijk

Voor Langedijk is in de provinciale visie op waterrecreatie onder meer het cultuurhistorisch waterlandschap benoemd, als onderdeel van een fijnmazig vaarnetwerk voor de kleinere pleziervaart. Het ontwikkelen van een sloepennetwerk is hiervoor als kans geformuleerd; hiervoor moeten er nog enkele knelpunten worden weggenomen. De gemeente geeft hier, in lijn met de provinciale visie, invulling aan met de visie 'Langedijk ontwikkelt met water' (zie ook paragraaf 2.3.2). Binnen het regionale toeristische beleidskader past inzet op onder meer het cultuurlandschap in Langedijk (Oosterdel) en de verdere ontwikkeling van Museum BroekerVeiling als dagattractie.

Daarnaast is ook recreatiegebied Geestmerambacht van bovenlokale betekenis en spant de gemeente zich in voor de ontwikkeling naar een intensief gebruikt, recreatief en toeristisch gebied. Daartoe is een toekomstdocument opgesteld voor een nieuwe ambitie voor recreatiegebieden Geestmerambacht en Park van Luna. Het document heet 'life energy', waarin energie (als inspiratie) is wat mens, natuur en samenleving verbindt.

Overige regionale aandachtspunten en ontwikkelingen

Een aantal ontwikkelingen is in dit verband ook de moeite van het noemen waard. Ze zijn niet zozeer kaderstellend, maar wel relevant, omdat ze van invloed (kunnen) zijn op de economie van Langedijk.

- In de zomer van 2018 heeft de regio **Holland Boven Amsterdam** een bidboek opgesteld waarin is aangegeven dat in het gebied **40.000 woningen extra kunnen worden gebouwd**, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de woningvraag vanuit de MRA. Het accent ligt daarbij op stationszones binnen HbA, maar er is ook behoefte aan andere woonmilieus. Langedijk kan hieraan een bijdrage leveren en dat is tevens relevant voor regionale economie, waarin bedrijven in toenemende mate op zoek zijn naar geschikt personeel.
- Een tweede relevante ontwikkeling is de nabije openstelling van de **Westfrisiaweg (in Noord-Holland: delen van de N194 en de N307)**, waarmee voor HbA een doorgaande ontsluiting richting Oost-

Nederland en Duitsland beschikbaar komt, waarvoor niet eerst langs filegevoelig Amsterdam hoeft te worden gereden.

2.3.2 Lokale beleidskaders

Aansluitend op regionaal beleid voert de gemeente Langedijk ook lokaal beleid op het gebied van economie, retail, toerisme, wonen en meer. De belangrijkste lokale beleidskaders zijn in deze paragraaf weergegeven.

Omgevingsvisie Langedijk en Heerhugowaard

Momenteel werken de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard aan een gezamenlijke omgevingsvisie. Inmiddels ligt er een 'houtschoolschets', die de basis zal vormen voor een definitieve versie van de omgevingsvisie in 2019. In de houtschoolschets zijn zes waarden benoemd en op kaart aangewezen. Vijf van deze waarden komen ook binnen de gemeente Langedijk terug. Dat zijn:

- Water en groen (o.a. Rijk der Duizend Eilanden);
- Lekker buiten (o.a. Geestmerambacht);
- Kool, glas en gras (agrarische gebieden in Langedijk);
- Aan de slag (ruimte voor bedrijven en werken, o.a. op de bedrijventerreinen);
- Landelijk dorps waterrijk (o.a. winkelvoorzieningen en –gebieden in Langedijk en woonwijken in Langedijk).

Deze economische visie dient als input voor de omgevingsvisie. De 'Langedijkse waarden' komen ook terug in de verschillende thema's die in deze visie (hoofdstuk 3) worden benoemd.

Economische visie 2011 & speerpunten bestuursakkoord

De vigerende economische visie van de gemeente Langedijk komt uit 2011⁵ en zet in op het behouden en up to date houden van het bestaande economische klimaat en voorzieningenniveau (o.a. door samenwerking,

aanleg van infrastructuur, revitaliseren van bedrijventerreinen en meer) en op nieuwe impulsen aan de economie.

Hierbinnen krijgt de agribusiness een prominente rol in de visie. Deze sector is sterk in Langedijk, gezien de ligging van de gemeente in Seed Valley. De visie zet in op relaties met onderwijs en onderzoek in de agribusiness.

Recreatie en toerisme wordt in de economische visie uit 2011 genoemd als sector waar nog veel kansen liggen. In het college- of bestuursakkoord⁶ wordt leisure gezien als belangrijke economische drager. Hiertoe wordt onder meer ingezet op de ontwikkeling van Museum BroekerVeiling, Oosterdel, recreatie- en natuurgebied Geestmerambacht en de uitvoering van de in 2017 vastgestelde visie 'Langedijk Ontwikkelt Met Water'. Om de wisselwerking tussen de gemeente en het bedrijfsleven te versterken, voorziet het bestuursakkoord uit 2018 in extra capaciteit voor een bedrijfscontactfunctionaris.

Detailhandelsbeleid: detailhandelsvisie 2010 en visie 'Vitaal Lint' 2013

Het vigerende retailbeleid van de gemeente Langedijk stamt uit 2010⁷ en is gericht op voorzieningen die de leefbaarheid van de kernen versterken. Daarnaast is als doel gesteld om bestedingen in de gemeente te houden en in te zetten op concentratiegebieden. Hierbij is geconstateerd dat er, naast winkelcentrum Broekerveiling en ondersteunende centra in de kernen, voor maximaal één winkelconcentratiegebied nog kansen was. Hierop volgend is in de gebiedsvisie 'Vitaal lint' (2013)⁸ het toekomstperspectief voor de winkelgebieden in het lint in Noord- en Zuid-Scharwoude onderzocht. Er bleek onvoldoende draagvlak te zijn voor een keuze tussen ófwel een winkelgebied in Noord-Scharwoude ófwel in de driehoek van Zuid-Scharwoude. Daarom is gekozen voor versterking van beide winkelgebieden, leidend tot een levendig lint met ruimte voor diversiteit en een versterkt aanbod voor ouderen en jongeren.

⁶ 'De vaart in Langedijk, Bestuursakkoord 2018-2022, Gemeente Langedijk, 2018.

⁷ 'Visie op de detailhandelsstructuur', BRO in opdracht van Gemeente Langedijk, 2010.

⁸ 'Gebiedsvisie Vitaal Lint Noord- en Zuid-Scharwoude 2013-2025', Gemeente Langedijk, 2013

⁵ 'Langedijk Onderneemt: Economische Visie 2011', Gemeente Langedijk, 2011.

Beide visies zijn inmiddels enkele jaren oud; de detailhandelsvisie van de Regio Alkmaar geeft een actueler beeld van het retailbeleid (zie pagina 12).

Andere belangrijke lokale beleidskaders zijn:

- **Onderwijs & arbeidsmarkt.** Het gemeentebestuur zet onder meer in op ondersteuning van zzp'ers (Economische visie 2011, Bestuursakkoord 2018-2022) en op stimuleren van ondernemerschap in den brede (Structuurvisie 2012-2030)⁹. Innovatie wordt met name in de agribusiness beoogd en gestimuleerd, in regionaal verband.
- **Bereikbaarheid.** Lokaal beleid richt zich op de verbetering van de bereikbaarheid binnen de gemeente en van verbindingen naar buurgemeenten. De structuurvisie benoemt voor autobereikbaarheid onder meer het autoluwer maken van de Dorpsstraat en de Bovenweg, gewenste verbetering van de doorstroming op de N504, en verbetering van de (bus)verbindingen tussen Langedijk en de treinstations van Alkmaar en Heerhugowaard. Ter verbetering van de doorstroming op de N504 wordt op korte termijn door de Provincie Noord-Holland een gelijkvloerse maatregel getroffen ter hoogte van de Voorburggracht (een zogenaamde 'Largas-rotonde'). Tegelijkertijd is in het coalitieakkoord opgenomen dat de gemeente zich inzet voor een fietstunnel onder de N504. In de economische visie van 2011 is ook de autobereikbaarheid langs de oostkant van de gemeente (N242/Westerweg) als aandachtspunt benoemd.
- **Wonen.** Het nieuwe collegeakkoord zet in op woningbouw door uitbreiding en behoud/versterking. Dit sluit aan bij het doel van de gemeentelijke structuurvisie: een aantrekkelijk woon- en leefmilieu voor jongeren, jonge gezinnen en ouderen. Wat betreft wonen is de gemeente gehouden aan de regionale afspraken die in het Regionaal Actieprogramma (RAP) en bijbehorend convenant uit mei 2017 zijn gemaakt. Afsproken is om per gemeente niet meer woningen te

bouwen dan waar vraag naar is (o.b.v. de richtlijn Primos2016). Voor Langedijk komt dit neer op een kleine 1.100 woningen tot aan 2026. Ook is in het RAP benoemd dat de gemeente Langedijk zich (vooralnog) niet profileert als een overloopgebied voor de MRA.

- **Voorzieningen.** Het voorzieningenniveau wordt in de nieuwe collegeplannen onder meer verbeterd door te investeren in het Havenplein als verblijfs- en recreatieplek, door ruimte te bieden aan horeca-initiatieven en door mee te werken aan verbetering van winkelcentrum Broekerveiling. Het cultuuraanbod in de gemeente kan met de uitbreiding van Museum BroekerVeiling worden versterkt. In 2012 is het **horecabeleid** vastgesteld. Daarin is sprake van een gedeeltelijke horecstop: er wordt geen ruimte geboden aan horeca in categorie 1. Deze categorie wordt als volgt specifiek benoemd: Discotheek, Kroeg, Dancing. Alle overige horecacategorieën zijn wel toegestaan mits ruimtelijk inpasbaar.
- **Bedrijfshuisvesting en werklocaties.** De gemeente Langedijk beschikt over drie volledig uitgegeven bedrijventerreinen (De Wuyver, De Mossel, Zuiderdel), één deels uitgegeven terrein met terstond uitgeefbare kavels (Breekland) en een privaat bedrijfsterrein (Pontmeyer in Oudkarspel). Voor de eerste drie terreinen is kwaliteitsbehoud benoemd als opgave in de economische visie van 2011. Inmiddels is De Mossel gerevitaliseerd, en is er een HIRB-project (provinciaal subsidieprogramma voor bedrijventerreinen) opgezet om private panden en gevels op De Mossel en Zuiderdel op te knappen en te verduurzamen. In regionaal verband zijn de afspraken over werklocatiebeleid vastgelegd in het Regionaal Convenant Werklocaties. Voor Breekland is afgesproken om de harde planvoorraad (Breekland I) verder te ontwikkelen en in te zetten op bedrijven in de agribusiness en op het MKB in den brede.
- **Duurzaamheid.** Het bestuursakkoord 2018-2022 benoemt een circulair en CO₂-neutraal Langedijk als ambitie. Die ambitie wordt op regionale schaal uitgewerkt in de Regionale Energie Strategie.

⁹ 'Structuurvisie Langedijk 2012-2030', Gemeente Langedijk, 2012.

2.4 Conclusie en SWOT-analyse economie Langedijk

Uit het economische profiel van Langedijk (paragraaf 2.1), de ruimtelijk-economische trends (2.2) en het overzicht van regionaal en lokaal beleid (2.3) komen enkele overkoepelende conclusies naar voren:

- Met de almaar krapper wordende arbeidsmarkt en de digitalisering van de economie wordt het steeds belangrijker om voldoende én passend geschoold aanbod van arbeid aan de regio te binden. Regionaal wordt hier ook al stevig op ingezet, bijvoorbeeld in het verband van Holland boven Amsterdam.
- Goede bereikbaarheid (over de weg, per OV én digitaal) is daarom van groot belang voor de regionale en lokale economie. In de directe omgeving van Langedijk liggen er opgaven in het verbeteren van de weginfrastructuur (vooral langs de oostzijde van de gemeente).
- De enorme woningbouwopgave van de MRA biedt kansen voor HbA – en hierbinnen ook voor Langedijk – om mensen aan te trekken. In Langedijk is het horeca-, cultuur- en groenaanbod echter nog relatief beperkt. Inzet hierop is belangrijk om inwoners aan te trekken.
- Binnen de regio heeft Langedijk een gunstige economische uitgangspositie. De gemeente ligt centraal in de Regio Alkmaar, de lokale economie groeit en sterke sectoren zoals de agribusiness en de bouw kunnen profiteren van de krachtige regionale clusters. Voor het nu nog ondervertegenwoordigde leisure liggen er kansen, aansluitend op het toerisme-cluster in Noord-Holland Noord.
- De transitie naar een duurzame en circulaire economie vraagt inzet – óók van de gemeente Langedijk – maar biedt ook kansen.

Een meer uitgewerkt beeld van de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen op economisch gebied in Langedijk is uitgewerkt in de SWOT-analyse op de volgende pagina's. Deze is gebaseerd op de conclusies uit dit hoofdstuk, aangevuld met bevindingen uit interviews met ondernemers en ondernemersverenigingen en gesprekken met de klankbordgroep.

De SWOT vormt een belangrijke inhoudelijke onderlegger voor de visie (hoofdstuk 3) en het uitvoeringsprogramma (hoofdstuk 4). Overigens

worden niet alle elementen uit de SWOT 1-op-1 in de visie of uitvoeringsprogramma vertaald; op sommige elementen (bv. de geografische ligging) is beleidsmatige inzet niet mogelijk of niet nodig.

Sterkten

Economie en arbeidsmarkt ('Ondernemend Langedijk')

- Ondernemend vermogen en sterke bedrijven, die goed zijn verankerd in regionale clusters
- Krachtige en sterk vertegenwoordigde agribusiness (gelegen in innovatieve Seed Valley) en bouwsector.
- Voldoende ruimte voor ondernemen (Breekland als modern terrein)
- Nabijheid MBO en HBO; samenwerking onderwijs & bedrijfsleven (bv. Seed Valley, Vezet Academy)
- Goed georganiseerd lokaal en regionaal bedrijfsleven
- Regionale samenwerking in de Regio Alkmaar, ONHN en krachtige lobby Holland boven Amsterdam
- Lage (& dalende) werkloosheid

Wonen, voorzieningen, bereikbaarheid ('Aantrekkelijk Langedijk')

- Breed aanbod aan retail, met onder meer winkelcentrum Broekerveiling en winkelgebieden langs het lint
- Centrale ligging in Noord-Holland Noord en Regio Alkmaar, nabij MRA Hierdoor grote potentiële afzetmarkt retail en leisure
- Goede wegontsluiting langs de westzijde van de gemeente
- Aantrekkelijk woonmilieu nabij strand & stad

Duurzaamheid en circulaire economie ('Duurzaam Langedijk')

- Gemeente koopt energie duurzaam in
- Relatief veel woningen met energielabel A en B
- Duurzaamheidsscore hoger dan landelijk gemiddeld

Zwakten

Economie en arbeidsmarkt ('Ondernemend Langedijk')

- Aansluiting onderwijs & arbeidsmarkt niet optimaal, bv. (agro)industrie
- Krapte op de regionale arbeidsmarkt. Vooral tekort aan technisch geschoold personeel (maar ook daarbuiten)
- Ondernemers ervaren beleid/communicatie gemeente niet altijd als eenduidig en helder (bv. vergunningen, reclame, horeca)
- Weinig regionale coördinatie huisvesting arbeidsmigranten

Wonen, voorzieningen, bereikbaarheid ('Aantrekkelijk Langedijk')

- Wegontsluiting noord- en oostzijde gemeente onvoldoende. Knelpunten o.a. N504, N242 en aantakking beide wegen
- Matige OV-bereikbaarheid
- N504 als barrière voor fietsroute tussen Noord-Scharwoude en Oudkarspel
- Geen centrumstructuur, veel verspreid winkelaanbod
- Aanbod van cultuurvoorzieningen is ondergemiddeld

Duurzaamheid en circulaire economie ('Duurzaam Langedijk')

- Grotendeels auto-georiënteerd
- Relatief veel woningen met energielabel G

Kansen

Economie en arbeidsmarkt ('Ondernemend Langedijk')

- Agribusiness: groei afzetmarkt 'lokaal, duurzaam en gezond'; verdere schaalvergroting; verduurzamen bedrijfsvoering
- Verduurzaming in logistiek (elektrisch, minder kilometers)
- Innovatie binnen Seed Valley
- Kansen duurzame energie; nabijheid energiecluster Regio Alkmaar
- Intensivering samenwerking bedrijfsleven onderling (bv. ondernemersfonds) en met gemeente (bv. convenant)

Wonen, voorzieningen, bereikbaarheid ('Aantrekkelijk Langedijk')

- Centrale ligging in Noord-Holland Noord en Regio Alkmaar, nabij MRA. Hierdoor grote potentiële afzetmarkt retail & leisure
- Recreatie & toerisme: verdere ontwikkeling Museum BroekerVeiling en recreatiegebied Geestmerambacht, uitbreiding vaernetwerk, destiniemarketing 'Holland boven Amsterdam', potentie Oosterdel beter benutten
- Verder investeren in aantrekkelijk en onderscheidend woonmilieu in het blauw en groen, nabij strand & stad
- Breed aanbod retail winkelcentrum Broekerveiling
- Westfrisiaweg als ruimtelijk-economische ontwikkelingskans

Duurzaamheid en circulaire economie ('Duurzaam Langedijk')

- Sterk regionaal energiecluster Alkmaar
- Benutten oppervlakte op daken bedrijfspanden voor zonne-energie
- Uitwisseling reststromen/grondstoffen bedrijven in (agro-) industrie
- Verduurzaming bedrijfsvoering (agro-) industrie

Bedreigingen

Economie en arbeidsmarkt ('Ondernemend Langedijk')

- Jongeren/jongvolwassenen trekken weg uit gemeente, en krimp en vergrijzing verergert de schaarste op de arbeidsmarkt
- Onvoldoende aanbod geschikt personeel schaadt economische groei
- Gemeente heeft onvoldoende capaciteit en middelen beschikbaar voor de uitvoering van het economisch beleid

Wonen, voorzieningen, bereikbaarheid ('Aantrekkelijk Langedijk')

- Verdere afname OV-bereikbaarheid
- Congestie op N-wegen rond Langedijk en ring Alkmaar schaadt bedrijven
- Achteruitgang van de ruimtelijke kwaliteit en vitaliteit van het lint in Noord- en Zuid-Scharwoude
- Door afname van het aantal inwoners komen voorzieningen onder druk te staan; dit kan zorgen voor verdere krimp.
- Op korte termijn is een bedreiging dat er onvoldoende locaties zijn om in de woningbouwbehoefte te voorzien

Duurzaamheid en circulaire economie ('Duurzaam Langedijk')

- Kapitaalvernietiging van 'niet' duurzame investeringen kan energietransitie vertragen
- Geen draagvlak voor investeringen in duurzame en circulaire oplossingen
- Opwekking van duurzame energie is in sommige vormen (bv. zonne-weides) ruimte-intensief

3 Economische visie & ambities voor Langedijk

3.1 Economische visie Langedijk 2030 in twee scenario's

De gezamenlijke economische ambitie van de gemeente Langedijk en het lokale bedrijfsleven luidt:

In 2030 is Langedijk een ondernemend, aantrekkelijk en duurzaam onderdeel van een krachtige Regio Alkmaar. Agribusiness, bouw en leisure floreren in Langedijk, binnen sterke regionale clusters.

Deze ambitie is als volgt nader gedefinieerd:

- Onder **ondernemend Langedijk** verstaan we: dankzij voldoende en passend arbeidsaanbod, goede verbindingen, geschikte werklocaties en werkplekken en triple-helix-samenwerking (samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs) floreren de agribusiness, leisure en het lokale MKB (bouw, retail, logistiek e.a.).
- Onder **aantrekkelijk Langedijk** verstaan we: Langedijk weet inwoners en bedrijven aan zich te binden dankzij een goede bereikbaarheid, groene woonomgeving en een hoogwaardig voorzieningenniveau.
- Onder **duurzaam Langedijk** verstaan we: door samenwerking tussen overheden, onderwijs en bedrijfsleven in regionaal verband wordt een transitie gerealiseerd naar een duurzame en circulaire economie.

Bij het opstellen van de visie zijn als processtap twee scenario's uitgewerkt:

1. **Scenario basis+: versterk waar je goed in bent.** Langedijk groeit qua inwoners en werkgelegenheid dankzij een sterk lokaal en regionaal vestigingsklimaat. Gemeente en bedrijfsleven spannen zich in om de

economische kracht van Langedijk en de regio te vergroten, met groei in de agribusiness-, leisure- en bouwsector als gevolg.

2. **Scenario maximaal: groei over de hele breedte.** Langedijk groeit sterk qua inwoners en werkgelegenheid dankzij een excellent lokaal en regionaal vestigingsklimaat. Gemeente en bedrijfsleven spannen zich in regionaal verband in voor een brede economische groei in de agribusiness, de leisuresector, de bouw én daarbuiten.

Binnen de klankbordgroep en het kernteam is de consensus dat het scenario 'maximaal' voor Langedijk wenselijk en haalbaar is. De rest van deze visie en het uitvoeringsprogramma beschrijven de benodigde acties om het scenario 'maximaal' te behalen. Figuur 9 bevat de kwantitatieve doelstellingen (ter referentie is ook het 'basis+'-scenario benoemd).

Figuur 9: Economische visie in twee scenario's

	Scenario basis+: 'Versterk waar je goed in	Scenario maximaal: 'Groei over de hele linie'
Ondernemend Langedijk	<ul style="list-style-type: none"> • +500 banen t.o.v. 2017 (+6%) • +5% banen agribusiness, leisure en bouw 	<ul style="list-style-type: none"> • +750 banen t.o.v. 2017 (+9%) • +10% banen in de agribusiness, leisure, bouw én overig MKB
Aantrekkelijk Langedijk	<ul style="list-style-type: none"> • +500 inwoners: t.o.v. 2017 (+2%) • Behoud aandeel 'jong-volwassenen' (15-44 jaar) 	<ul style="list-style-type: none"> • +750 inwoners: t.o.v. 2017 (+4%) • Groei aandeel 'jong-volwassenen' (15-44 jaar)
Duurzaam Langedijk	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzame energie 40% v/d totale energievoorziening • Duurzaamheidsscore 65% 	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzame energie 80% v/d totale energievoorziening • Duurzaamheidsscore 80%

NB. 'Duurzaamheidsscore' wordt gemeten o.b.v. de monitor van Telos (zie H. 2.1)

Economische visie Langedijk: Inzet op sterke sectoren

Binnen de regionale economie zijn drie pijlers te onderscheiden die ook in Langedijk sterk zijn. De economische visie zet hierop in:

- 1. Agribusiness.** De agribusiness is van groot belang voor de regionale economie en is in Langedijk met bedrijven als Kramer Zuurkool en De Groot en Slot sterk vertegenwoordigd. Binnen de sector zijn bedrijven actief in primaire productie, verwerking, (value added) logistiek, zaadveredeling, en ondersteunende diensten. Ondersteuning van de sector gebeurt door bedrijven te faciliteren, ruimtelijk te accommoderen en door regionale samenwerking voor een sterk en innovatief cluster. Hierbij is van groot belang om voldoende hoogwaardige agrarische gronden binnen de gemeente en de regio te behouden.
- 2. Leisure.** Met de Noordzeekust, historische steden, natuur en cultureel erfgoed heeft Noord-Holland Noord – en daarbinnen de Regio Alkmaar – op toeristisch-recreatief vlak veel te bieden. Langedijk neemt echter vooralsnog een bescheiden positie in op het gebied van leisure. De economische visie versterkt de sector door inzet op kansrijke plekken (Museum BroekerVeiling, Oosterdel & het ‘Rijk der Duizend Eilanden’, de passantenhaven, recreatiegebied Geestmerambacht), verbetering van het vaarnetwerk en regionale samenwerking en promotie.
- 3. Bouw:** Noord-Holland Noord kent een sterke bouwsector, en in Langedijk is de bouw goed voor 10% van de werkgelegenheid (twee keer zoveel als landelijk). Lokale bouwbedrijven opereren in heel Noord-Holland en daarbuiten.

Daarnaast kent Langedijk aansprekende bedrijven in onder meer de retail, de industrie en de logistiek. De aanwezigheid van een substantieel aantal familiebedrijven zorgt bovendien voor een sterke lokale economische structuur. De economische visie draagt bij aan behoud en versterking van het lokale MKB, door een optimaal vestigingsklimaat te creëren.

3.2 Randvoorwaarden ondernemend, aantrekkelijk en duurzaam Langedijk

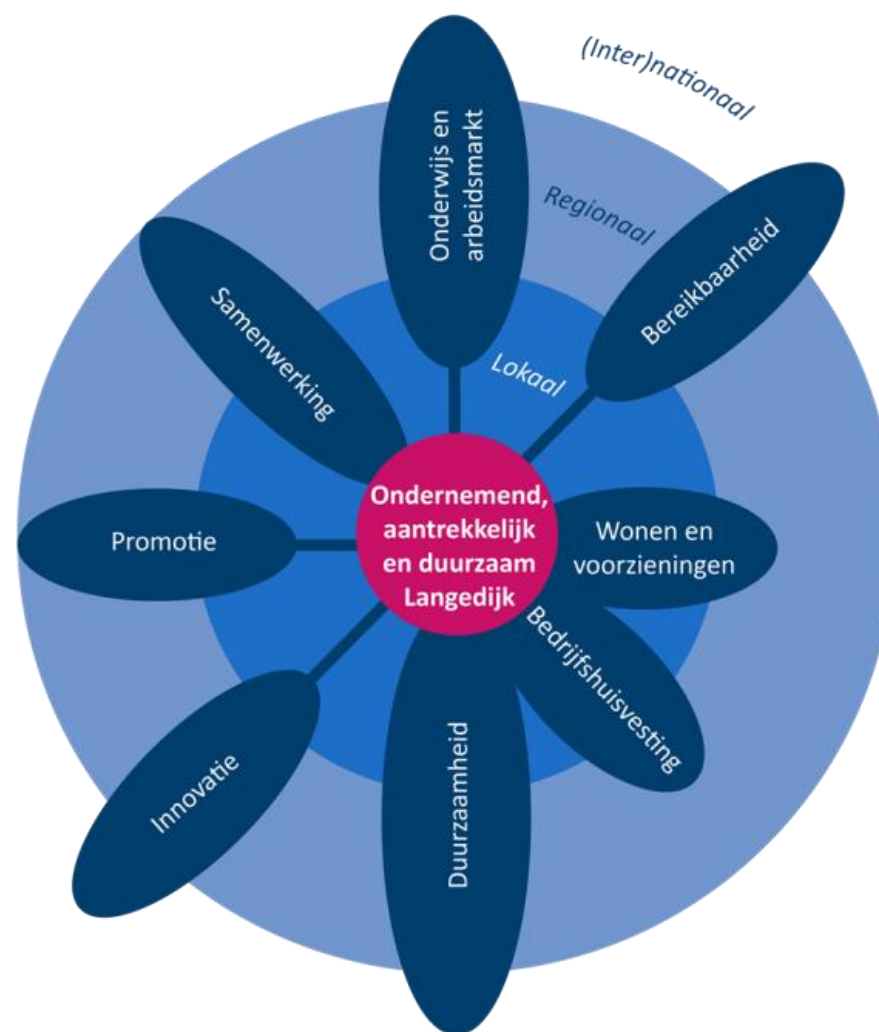
Om de economische ambitie voor Langedijk te behalen, is een goed vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven essentieel. Hierop zijn factoren op verschillende schaalniveaus van invloed:

- **(Inter-)nationale factoren**, zoals politieke stabiliteit, het landelijke belastingstelsel en EU-regelgeving vallen buiten de scope van de visie.
- **Regionale factoren**, zoals onderwijs, innovatie en regionale bereikbaarheid, zijn van groot belang voor het lokale vestigingsklimaat. Veel van de doelen in deze visie zijn alleen mogelijk door (boven)regionale samenwerking, bijvoorbeeld met andere gemeenten in de regio, met de provincie, en met onderwijsinstellingen. De gemeente en het lokale bedrijfsleven hebben hier wel invloed op, maar zij zitten niet zelf aan het stuur.
- **Lokale factoren**, zoals de lokale bereikbaarheid, het woningaanbod en het voorzieningenniveau, worden primair lokaal bepaald. Overigens kennen ook deze factoren een grote regionale component; zo is het planaanbod voor nieuwe woningen in de gemeente begrensd (in het 'Regionaal Actieprogramma Wonen') en gelden ook voor retail regionale afspraken. Wel kan de gemeente binnen deze kaders op thema's als wonen en voorzieningen sturen.

Figuur 10 verbeeldt de thema's die het vestigingsklimaat beïnvloeden, en geeft daarbij aan op welk schaalniveau de factor primair wordt bepaald. We merken hierbij op dat:

- veel thema's op meerdere schaalniveaus tegelijk spelen. Zo heeft bereikbaarheid een lokale, een regionale en een nationale component;
- sommige thema's primair onder de verantwoordelijkheid van de overheid vallen (zoals bereikbaarheid) terwijl andere thema's primair een private aangelegenheid zijn, en de overheid hier eerder een faciliterende rol heeft (bv. innovatie).

Figuur 10: Relevante thema's voor de visie op het juiste schaalniveau

3.3 Van visie naar uitvoering: inzet op hoofdlijnen

Om de economische ambitie te verwezenlijken is inzet nodig op elk van de acht thema's of randvoorwaarden voor een sterke lokale economie. De economische visie kijkt hierbij naar meer dan werken alleen; voor een goed vestigingsklimaat is immers ook een passend aanbod van woningen en een hoog voorzieningenniveau van belang. Andersom is lokale economische groei ook weer positief voor de woningmarkt en het voorzieningenniveau. Figuur 11 laat zien hoe de thema's werken, wonen en voorzieningen elkaar onderling versterken. Bereikbaarheid, promotie en samenwerking zijn voor werken, wonen én voorzieningen van belang.

Figuur 11: Onderlinge relatie tussen werken, wonen, en voorzieningen

Voor elk van de acht thema's schetsen we hieronder de ambitie voor 2030 en de benodigde inzet op hoofdlijnen, als opmaat naar hoofdstuk 4 (UVP).

Onderwijs & arbeidsmarkt

Voor het thema onderwijs en arbeidsmarkt is de ambitie voor 2030: *“Vraag en aanbod op de regionale arbeidsmarkt sluiten kwalitatief en kwantitatief goed op elkaar aan”* Deze ambitie is ingegeven vanwege de krappe regionale arbeidsmarkt en vanwege de behoefte aan technisch geschoold personeel. Om het arbeidsaanbod te vergroten wordt bovenal ingezet op een aantrekkelijk woon- en werkklimaat (zie wonen & voorzieningen), op bereikbaarheid en op participatie van inactieven. Voor de kwaliteit van het arbeidsaanbod is de aansluiting tussen onderwijs (MBO, HBO, en WO) en arbeidsmarkt vooral voor technische beroepen van belang.

Bereikbaarheid

De ambitie op het thema bereikbaarheid voor 2030 luidt: *“Langedijk is voor (vracht)verkeer, fiets en per OV goed lokaal en regionaal verbonden.”* We maken onderscheid tussen bereikbaarheid over de weg (voor auto- en vrachtverkeer), met de fiets en met het openbaar vervoer. Voor de wegbereikbaarheid is regionale inzet nodig op verbetering van de provinciale wegen in en rond Langedijk. De gemeente streeft samen met het bedrijfsleven naar een robuust netwerk, waarbij de doorstroming op de N504 optimaal is. Indien nodig op de lange termijn worden maatregelen genomen om dat te borgen. Op korte termijn is realisatie van een tunnel niet haalbaar, vanwege de stappen die de provincie heeft gezet om hier een LARGAS-rotonde te realiseren. Op lange termijn tot aan 2030 zullen partijen zich gezamenlijk inzetten voor de meest efficiënte en haalbare oplossingsmogelijkheden. Voor de fietsbereikbaarheid is zowel lokale inzet (bv. verbinding over de N504 tussen Noord-Scharwoude en Oudkarspel) als regionale samenwerking (bv. voor doorfietsroutes) vereist. En hoewel een direct, snel en frequent OV-netwerk in Langedijk gezien de lage dichtheden niet haalbaar lijkt, biedt de nabijheid van station Heerhugowaard wel kansen (bv. voor een bus of deelfietsen). Om de regionale OV-bereikbaarheid te vergroten, wordt regionaal ingezet op hoogfrequent spoor tot aan station Heerhugowaard.

Wonen en voorzieningen

Voor wonen en voorzieningen is de ambitie voor 2030: *“Langedijk is een aantrekkelijke en groeiende gemeente met voldoende woningen en voorzieningen voor jong en oud.”* Wonen is – gezien het belang van voldoende personeel – een belangrijk speerpunt voor deze visie (en voor vigerend regionaal beleid). Binnen Holland boven Amsterdam (HbA) zet de regio in op vergroten van het woningaanbod om een deel van de ruimtedruk en de woningbouwopgave van de MRA op te vangen. Langedijk kan ruimte bieden aan een deel van de woningbouwbehoefte in Noord-Holland Noord en profileert zich daarbij als aantrekkelijke woongemeente nabij Alkmaar.

Ook een hoog voorzieningenniveau (retail, horeca, leisure) is belangrijk om mensen aan Langedijk te binden. Dit vraagt om inzet op een vitaal lint, medewerking aan verbetering van winkelcentrum Broekerveiling, stimuleren van nieuwe horecaconcepten en het verhogen van het cultuur- en leisueraanbod in Langedijk. Voor dit laatste bieden het Museum BroekerVeiling en het recreatiegebied Geestmerambacht kansen.

Bedrijfshuisvesting en werklocaties

Voor de lokale economie is bedrijfshuisvesting belangrijk. Voor 2030 is de ambitie: *“Langedijk weet bedrijven passend te huisvesten op toekomstbestendige werklocaties, binnen een gezonde regionale werklocatiemarkt.”* De werklocatiemarkt is een regionale markt; verdere regionale samenwerking is daarom aan te bevelen. Binnen Langedijk is zowel kwaliteitsverbetering en verduurzaming op bestaande bedrijventerreinen nodig, als voortzetting van de acquisitie voor het in ontwikkeling zijnde Breekland I. Digitale bereikbaarheid wordt daarbij een steeds belangrijker.

Duurzaamheid

Voor 2030 luidt de ambitie op het gebied van duurzaamheid: *“Langedijk streeft naar een energieneutrale en duurzame regio waar circulair ondernemen de norm is.”* Hierbinnen zijn drie thema's belangrijk: de energietransitie, de transitie naar een circulaire economie, en de verduurzaming van de bebouwde omgeving. Voor de energietransitie

geldt: stimuleer particulieren om zelf te verduurzamen, en geef als gemeente het goede voorbeeld. De transitie naar een circulaire economie moet primair door het bedrijfsleven zelf gemaakt worden, en vraagt om een faciliterende rol van de overheid. Regionaal liggen er kansen voor circulaire bedrijfsactiviteiten in de bouw en de agribusiness. Langedijk heeft met Breekland de mogelijkheid om circulaire bedrijven te huisvesten. De verduurzaming van de bebouwde omgeving is tot slot een complex thema. Hierbinnen zijn duurzame woningvoorraad en elektrisch vervoer belangrijke opgaven.

Innovatie

Innovatie vindt primair plaats bij bedrijven en kennisinstellingen en in (boven)regionaal verband. De invloed die de gemeente Langedijk hierop heeft is beperkt, maar gezien het belang van dit thema formuleren we toch een ambitie op het gebied van innovatie: *“Dankzij de regionale samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs binnen Seed Valley en daarbuiten, is Langedijk onderdeel van een innovatieve regio Holland boven Amsterdam.”* Het devies luidt hier om regionale samenwerkingsverbanden zoals Seed Valley en Greenport NHN voort te zetten en waar mogelijk te intensiveren.

Promotie

De bekendheid van de regio en van Langedijk onder inwoners, bedrijven en toeristen is belangrijk voor het vestigingsklimaat. Als ambitie benoemen we: *“Langedijk staat onder inwoners, bedrijven en toeristen bekend als een groene en aantrekkelijke gemeente binnen een economisch sterk HbA.”* Partijen in Noord-Holland Noord werken in het verband van HbA samen aan destinationmarketing. Langedijk blijft zich inzetten voor de marketing van HbA en van de Regio Alkmaar. Hierbinnen kan Langedijk worden geprofileerd als groene, waterrijke gemeente nabij Alkmaar, met aantrekkelijke gebieden zoals Geestmerambacht en Oosterdel en Museum BroekerVeiling als trekker.

Samenwerking

De economische ambities zijn alleen door samenwerking te realiseren. De ambitie luidt: *“In Langedijk werken gemeente en bedrijfsleven constructief onderling én met de regio samen aan een florerende regionale economie.”*

Naast continuering van regionale samenwerking binnen de Regio Alkmaar en het ONHN is ook intensievere samenwerking binnen de HAL-gemeenten van belang. Deze visie doet geen uitspraken over de vorm waarin dit moet gebeuren, maar we tekenen wel op dat de ondernemers- en belangenverenigingen voorstander zijn van fusie van de HAL-gemeenten. Lokaal zijn acties voorzien om de samenwerking tussen gemeente en het bedrijfsleven en de loketfunctie van de gemeente te verbeteren.

4 Uitvoeringsprogramma

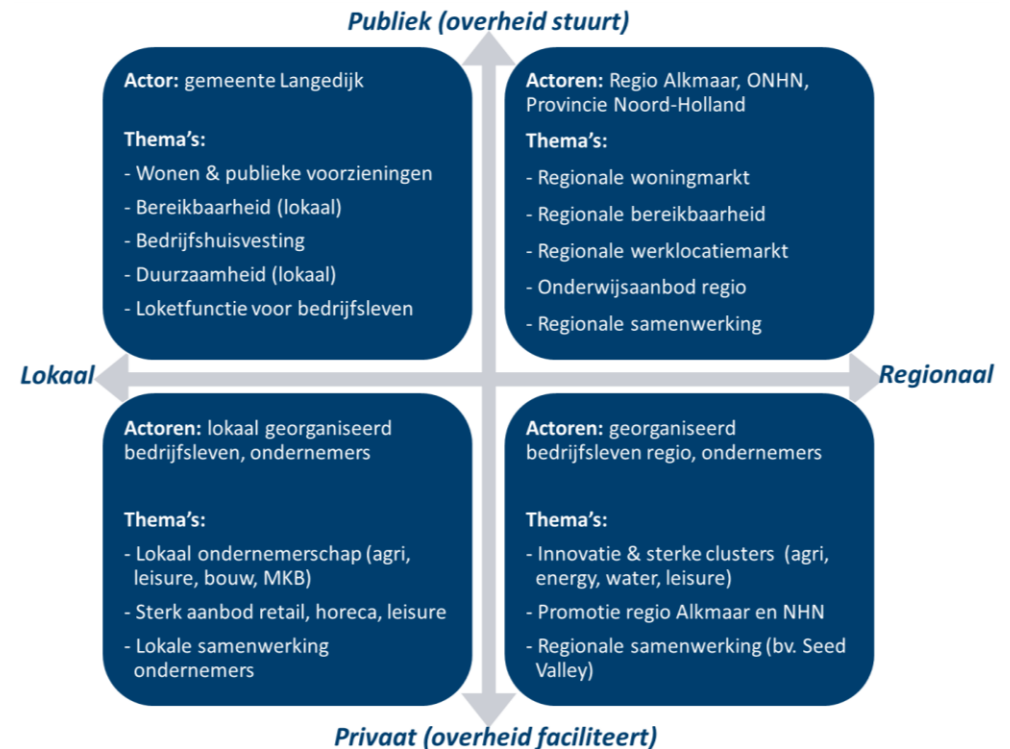
4.1 Scope en rolverdeling uitvoeringsprogramma

Op sommige thema's uit de visie, zoals woningbouw en groenbeleid, is de gemeente sturend en heeft zij wettelijke bevoegdheden (RO-beleid, vergunningen). Veel vaker echter zit de gemeente niet aan het stuur en is zij mede afhankelijk van andere partijen. De lokale economie staat immers niet op zichzelf en de gemeente is slechts één van de vele actoren in het speelveld. We onderscheiden publieke versus private actoren en regionale versus lokale actoren. Dit leidt tot vier soorten actoren:

- **Lokaal, publiek: gemeente Langedijk.** Zij is verantwoordelijk voor de lokale bereikbaarheid, wonen (binnen regionale kaders), lokale voorzieningen, werklocatiebeleid en de loketfunctie voor bedrijven.
- **Lokaal, privaat: ondernemers- en belangenverenigingen AOL, BKL, STPL en LTO en lokale bedrijven.** Zij hebben direct invloed op zaken als lokaal ondernemerschap, duurzame bedrijfsvoering en samenwerking tussen ondernemers. De gemeente heeft hier een faciliterende rol.
- **Regionaal, publiek: Regio Alkmaar, ONHN, Provincie.** De Regio Alkmaar (samenwerkende gemeenten), het ONHN (Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord) en de provincie bepalen factoren als regionale bereikbaarheid en programmering van wonen.
- **Regionaal, privaat: ondernemers- en belangenverenigingen en bedrijven in de regio.** Hieronder scharen we ook publiek-private samenwerking zoals Seed Valley. Deze partijen hebben invloed op onderwijs en arbeidsmarkt, private duurzaamheidsinitiatieven, innovatie en meer. Regionale overheden treden faciliterend op.

Het assenkruis in figuur 12 deelt actoren in naar schaalniveau (lokaal vs. regionaal) en rol van de overheid (sturend of faciliterend) en benoemt per kwadrant relevante thema's voor het UVP.

Figuur 12: Thema's economische visie naar schaalniveau en rol overheid

4.2 Uitvoeringsparagraaf: organisatie en budget

In de uitvoeringsparagraaf beschrijven we de organisatie- en samenwerkingsstructuur en financiële middelen die nodig zijn om de economische visie tot uitvoering te brengen.

Organisatie binnen gemeente: formatie voor een fulltime beleidsmedewerker Economische Zaken/Programmamanager EZ
 Geconstateerd is dat de beschikbare formatie voor uitvoering van het economisch beleid zowel absoluut als relatief (in vergelijking tot andere gemeenten van vergelijkbare schaal) tekort schiet. Om de voortgang van de economische visie te bewaken wordt daarom voorgesteld een

volwaardige formatieplaats binnen Economische Zaken te creëren. Hiertoe werkt hij of zij nauw samen met de rest van het team 'Projecten en Economische Zaken' binnen de gemeente (afdeling 'Beleid en Projecten') én met (beleids)medewerkers van andere afdelingen die voor de uitvoering van de economische visie belangrijk zijn. Het gaat hier onder meer om medewerkers die zich bezighouden met verkeer, ruimtelijke ordening, wonen, toerisme/recreatie, duurzaamheid en onderwijs en arbeidsmarkt.

De samenwerking tussen de programmamanager en medewerkers van andere teams en afdelingen kan één-op-één plaatsvinden, maar het is ook denkbaar om een 'projectgroep economische visie' in het leven te roepen. Hierbinnen komen medewerkers van verschillende beleidsvelden onder leiding van de programmamanager periodiek samen om te werken aan de uitvoering van de economische visie en de maatregelen die voor de verschillende thema's zijn voorzien.

Samenwerking met bedrijfsleven en regionale partners

De programmamanager coördineert ook de economische samenwerking tussen de gemeente en het lokale bedrijfsleven en tussen de gemeente en regionale partijen. De samenwerking tussen de gemeente en het lokale bedrijfsleven vindt ambtelijk en bestuurlijk plaats. Nu al vindt er vier keer per jaar bestuurlijk overleg plaats tussen de gemeente en het georganiseerde bedrijfsleven. Twee maal per jaar overleggen de besturen van de AOL en de BKL met het gehele college van de gemeente Langedijk. De andere twee keer betreft het een overleg tussen het bestuur van AOL en BKL en de portefeuillehouders economie en verkeer. Deze bestuurlijke overlegmomenten blijven behouden en worden benut om de voortgang van de economische visie op hoofdlijnen te bespreken en om afspraken over samenwerking of gezamenlijke inzet op economische thema's te maken.

Ter voorbereiding op elk bestuurlijk overleg vindt er een ambtelijk vooroverleg plaats tussen medewerkers van het team 'Projecten en Economische Zaken' van de gemeente Langedijk en de besturen van de

AOL en de BKL. Het gaat dus om vier ambtelijke afstemmingsmomenten per jaar. Deze momenten blijven behouden en worden benut om de voortgang van de economische visie te monitoren en om de bestuurlijke overleggen – met voorstellen voor samenwerking of gezamenlijke inzet – voor te bereiden. Uiteraard kunnen er ook andere overleggen of samenwerkingen plaatsvinden wanneer dit opportuun is.

Voor een belangrijk deel van de doelen in deze economische visie is regionale samenwerking noodzakelijk. Daarom zet de gemeente haar betrokkenheid bij en bijdrage aan de verschillende regionale samenwerkingsverbanden voort, waarbij het in ieder geval gaat om:

- HAL-gemeenten (Heerhugowaard, Alkmaar, Langedijk) en het samenwerkingsverband van de Regio Alkmaar;
- Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord en Holland boven Amsterdam;
- SeedValley, TerraTechnica, Greenport NHN (laatste twee via ONHN).

De programmamanager agendeert de regionaal uit te voeren acties uit het uitvoeringsprogramma in de verschillende gremia en bewaakt de aansluiting tussen gemeentelijke en regionale inspanningen. In paragraaf 4.3 is per actie aangegeven of er regionale samenwerking voorzien is.

Budget

We maken een onderscheid tussen kosten voor economische zaken enerzijds en kosten voor andere beleidsvelden anderzijds. Voor EZ voorzien we de volgende kosten, aanvullend op het huidige budget voor personeel, economische zaken en regionale samenwerking:

- Inhuur of aanstellen van een programmamanager economie voor 1 fte per week. We ramen de totale personeelskosten voor de gemeente hiervoor op ca. €100.000 per jaar. We tekenen daarbij aan dat deze deels vanuit de bestaande formatie kunnen worden gefinancierd door herverdeling van taken en verantwoordelijkheden van vaste medewerkers en ingehuurd personeel. Ervan uitgaande dat 50% van de benodigde capaciteit uit de bestaande formatie kan komen, bedragen de aanvullende kosten €50.000 per jaar.

- Werkbudget 'economische visie' om EZ-gerelateerde acties uit het uitvoeringsprogramma te financieren. Gezien het forse ambitieniveau van de gemeente en het bedrijfsleven en de diversiteit van de acties in het uitvoeringsprogramma, ramen we dit budget op €100.000 per jaar. Hieruit kunnen onderzoeken, visies en (samenwerkings)projecten worden gefinancierd die in het uitvoeringsprogramma zijn voorzien.

Kostenraming uitvoering Economische Visie Langedijk

Activiteit	Kosten per jaar	Kosten college-periode 2019-2022
Inhuur/aanstellen programmamanager	€50.000	€200.000
Werkbudget UVP economische visie	€100.000	€400.000
Totaal	€150.000	€600.000

Daarnaast zijn er kosten voor andere beleidsvelden (wonen, duurzaamheid, verkeer) voorzien. Een belangrijk deel van de acties uit het uitvoeringsprogramma moeten uit de reguliere budgetten voor andere beleidsvelden komen:

- Thema 1 (Onderwijs & Arbeidsmarkt): deels te financieren uit budgetten voor regionale samenwerking (HAL, Regio Alkmaar, ONHN) en deels vanuit onderwijs en arbeidsmarkt (sociaal domein)
- Thema 2 (Bereikbaarheid): voor lokale acties te financieren uit budget voor verkeer en deels uit budgetten voor regionale samenwerking.
- Thema 3 (Wonen en voorzieningen): te financieren uit budgetten voor wonen, EZ (acties m.b.t. retail), recreatie/toerisme en openbare werken/groen.
- Thema 4 (bedrijfshuisvesting), 5 (duurzaamheid), 6 (innovatie), 7 (promotie) en 8 (samenwerking): acties voornamelijk te financieren uit budgetten voor EZ (bestaande budgetten en aanvullend budget genoemd in bovenstaande tabel), voor toerisme/recreatie (EZ), en in regionaal of provinciaal verband.

Voor een aantal concrete maatregelen, die in de volgende paragraaf staan uitgewerkt, en visies/plannen die niet onder EZ-beleid vallen, bestaat al wel een concreter beeld van de kosten. Voor de volledigheid staan die kosten hier alvast opgesomd. Het gaat in ieder geval om de volgende activiteiten:

- Actie 3.1: woonvisie lokaal en/of regionaal (evt. als onderdeel omgevingsvisie) ca. €30.000 eenmalig
- Actie 5.3: Beleidsnota zonne-energie gemeente Langedijk ca. €12.000 eenmalig
- Actie 5.5: Aanpassen aanbestedingsbeleid (duurzaam en lokaal) gemeente Langedijk ca. €5.000 eenmalig
- Actie 5.6: Regionaal actieplan Circulaire Economie ca. €2.500 eenmalig
- Actie 5.9: Plan van Aanpak verduurzaming gemeentelijk vastgoed ca. €20.000 eenmalig
- Actie 5.14: Aankoop elektrische voertuigen door en voor de gemeente. Dit betreft flinke investeringen, maar de aankoop kan over meerdere jaren worden uitgespreid (bij vervanging huidige voertuigen aan het eind van de afschrijvingstermijn) en de kosten komen grotendeels in plaats van de aankoop van niet-elektrische voertuigen.

4.3 Uitvoeringsprogramma: acties per thema op korte, middellange en lange termijn

In het uitvoeringsprogramma zijn acties voor de korte, middellange en lange termijn benoemd om de ambitie voor 2030 te bereiken. We beschrijven per actie welke rol de gemeente heeft:

- **sturend** (lokale thema's waarop de gemeente leidend is, maar die veelal óók regionale samenwerking of afstemming vergen);
- **faciliterend** (lokale factoren die primair door het lokale en regionale bedrijfsleven worden bepaald, maar waarin de gemeente en regio een faciliterende rol hebben);

- **regionale samenwerking** (factoren die regionaal bepaald worden; de gemeente kan bijdragen aan lopende samenwerkingen of nieuwe onderwerpen agenderen). Ook benoemen we per actie welke lokale en regionale stakeholders er nog meer aan deze actie bijdragen. De

genoemde stakeholders zijn illustratief en niet uitputtend; het is denkbaar dat er meer partijen zijn die relevant zijn bij de verschillende opgaven.

Thema: **1. Onderwijs & arbeidsmarkt**

Ambitie 2030: **Vraag en aanbod op de lokale en regionale arbeidsmarkt sluiten kwalitatief en kwantitatief goed op elkaar aan**

Subdoel	Nr.	Actie korte termijn (2019-2020)	Actie middellange termijn (2021-2022)	Actie lange termijn (na 2023)	Rol gemeente	Relevante stakeholders
Vergroten arbeidsaanbod en -participatie	1.1	Investeren in aanbod op de regionale arbeidsmarkt via Werkgevers-servicepunt NHN & Halte Werk			Regionale samenwerking	HAL gemeenten (Halte Werk), gemeenten in WSP, lokaal (BKL als aanspreekpunt) en regionaal bedrijfsleven
	<i>Inzet op behoud jonge en hoogopgeleide werknemers --> zie thema 'wonen en voorzieningen'</i>					
Verbeteren kwalitatieve aansluiting arbeidsaanbod & markt vraag	1.2	Investeren in regionale aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in verband Seed Valley			Regionale samenwerking	Bedrijven binnen Seed-Valley, MBO, HBO, WO in de regio
	1.3	Investeren in aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt technische beroepen binnen ONHN	Lobby: samenwerking faculteit of leerstoel naar regio (bv. WUR of UvA)	Aantrekken en huisvesten faculteit/ leerstoel	Regionale samenwerking (sluit aan op economische agenda regio)	Regio Alkmaar, ONHN, TerraTechnica, lokaal en regionaal bedrijfsleven, WO-instellingen
	1.4	Stimuleren keuze voor technische MBO en HBO opleidingen (aantrekkelijk curriculum, goede stageplekken)			Regionale samenwerking	ONHN, lokaal (BKL) en regionaal bedrijfsleven, MBO en HBO in de regio

Thema: **2. Bereikbaarheid**

Ambitie 2030: **Langedijk is voor (vracht)verkeer, fiets en per OV goed lokaal en regionaal verbonden.**

Subdoel	Nr.	Actie korte termijn (2019-2020)	Actie middellange termijn (2021-2022)	Actie lange termijn (> 2023)	Rol gemeente	Relevante stakeholders
Verbeteren auto-bereikbaarheid Langedijk 	2.1	Verbeteren kruising N504 & Voorburggracht/Dorpsstraat. De provincie heeft stappen gezet om een LARGAS-rotonde te realiseren.		Maatregelen om de doorstroming op N504 te verbeteren.	Gemeente agendeert kruising N504 in regionaal/provinciaal overleg	Regio Alkmaar, Provincie, lokaal (BKL en AOL als aanspreekpunt) en regionaal bedrijfsleven.
	2.2		Onderzoek en lobby: optimalisatie aansluiting N504 op N9	Optimalisatie aansluiting N504 op de N9	Gemeente initieert; uitvoering regionale samenwerking	Regio Alkmaar, Provincie, lokaal (BKL en AOL) en regionaal bedrijfsleven
	2.3	Ruimtelijk-economische kansen Westfrisiaweg (N194-N307) in beeld, i.r.t. verbeteren verbinding met N242	Concretiseren visie op verbeteren bereikbaarheid vanaf N242	Verbeteren aansluiting Broek op Langedijk vanaf N242	Gemeente agendeert; onderzoek/uitvoering in regionaal verband	Regio Alkmaar, Provincie, lokaal (BKL en AOL) en regionaal bedrijfsleven
	2.4	Ondersteunen regionale lobby verbeteren ontsluiting Ring Alkmaar	Actie loopt door	Actie loopt door	Regionale samenwerking	ONHN, Provincie, Rijk en meer.
Verbeteren fiets-bereikbaarheid Langedijk 	2.5	Verbeteren fietsverbinding over N504 bij Voorburggracht/Dorpsstraat			Sturend	Lokaal bedrijfsleven, omwonenden, Provincie
	2.6	Aanbod OV-/deelfietsen vergroten bij station Heerhugowaard en ophaal-/inleverlocaties in Langedijk realiseren			Gemeente initieert; uitvoering regionale samenwerking	NS, gemeente Heerhugowaard, Regio Alkmaar
	2.7	Aansluiten initiatief doorfietsroute Heerhugowaard-Uitgeest	Lobby doorfietsroutes van/naar Langedijk		Regionale samenwerking	Regio Alkmaar, Provincie
Verbeteren OV-bereikbaarheid 	2.8	Steunen regiolobby doortrekken hoogfrequent spoor (HPS) A'dam-Alkmaar naar station Heerhugowaard.	Actie loopt door		Regionale samenwerking	Regio Alkmaar, NHN, Provincie, ProRail, NS, Rijk
	2.9	Lobby herstel directe busverbinding station Heerhugowaard-Langedijk	Directe busverbinding gerealiseerd		Regionale samenwerking	Regio Alkmaar, Provincie, Connexion

Thema: **3. Wonen en voorzieningen**

Ambitie 2030: **Langedijk is een aantrekkelijke en groeiende gemeente met voldoende woningen en voorzieningen voor jong en oud.**

Subdoel	Nr.	Actie korte termijn (2019-2020)	Actie middellange termijn (2021-2022)	Actie lange termijn (> 2023)	Rol gemeente	Relevante stakeholders	
Vergroten woningaanbod 	3.1	Benutten 'onderzoek woningbehoefte' voor nieuwe woonvisie Langedijk, met focus op gezinnen en jongvolwassenen.	Realiseren extra woningen. Voorrang lokale bouwbedrijven bij realisatie (binnen aanbestedingsregels)	actie loopt door	Regionale afstemming over programmering; gemeente is sturend bij invulling van lokale plannen	Regio Alkmaar, ONHN, Provincie Noord-Holland	
	3.2	Ondersteunen bid NHN extra woningen. Langedijk profileren als kansrijke locatie.					
	3.3	Agenderen en onderzoeken huisvestingsbehoefte arbeidsmigranten	Regionale maatregelen huisvesting arbeidsmigranten indien nodig	Regionale samenwerking	Regio Alkmaar, ONHN, Provincie, lokaal (BKL) en regionaal bedrijfsleven		
Sterke retail, horeca en leisure in Langedijk 	3.4	Voortzetten concentratiebeleid retail in lijn met lokaal beleid	actie loopt door	actie loopt door	Sturend	Lokaal bedrijfsleven.	
	3.5	Meewerken kwaliteitsverbetering / uitbreiding winkelcentrum Broekerveiling.	actie loopt door	actie loopt door	Faciliterend (sturend in openbare ruimte)	Eigenaar winkelcentrum, ondernemers in winkelcentrum	
	3.6	Gesprek met AOL, retailondernemers en gemeente: bepalen koers en benodigde inzet voor lint Noord-/Zuid-Scharwoude	Vitaal lint (Dorpsstraat/ Voorburggracht): kwaliteitsimpuls lint en retail	actie loopt door	actie loopt door	Faciliterend (sturend in openbare ruimte);	Lokaal bedrijfsleven (AOL), ondernemers in lint
	3.7	Stimuleren horeca. Meer vrijheid ondernemers (events, openingstijden e.d.)	actie loopt door	actie loopt door	Faciliterend	Lokaal bedrijfsleven (AOL), horecaondernemers	
	3.8	Uitbreiding Museum BroekerVeiling stimuleren (werf, molen, woningen)	Museum als leisure-trekker promoten	actie loopt door	actie loopt door	Faciliterend, regionale samenwerking i.o.m. bestuur Museum	Museum, lokaal bedrijfsleven (STPL aanspreekpunt), DMO HbA
	3.9	Veerverbinding station HH-waard – Museum BroekerVeiling verkennen (recreatieve verbinding Broekervaart)	Veerverbinding realiseren indien haalbaar (recreatieve verbinding Broekervaart)			Regionale Samenwerking	Gemeente Heerhugowaard, STPL, Museum BroekerVeiling, Regio Alkmaar

	3.10	Beter benutten recreatiegebied Geestmerambacht (ontwikkeling noordoostkant, Groene Loper, horeca).	Gebiedspromotie. Verbinding met Oosterdel over weg en water	actie loopt door	Faciliterend	Regio Alkmaar, Recreatieschap lokaal bedrijfsleven (STPL e.a.), provincie, grondeigenaren
	3.11	Inzet op lokale evenementen (cultuur, sport, jongeren) om in een nader te bepalen samenwerkingsverband te bekijken hoe door alle generaties in deze gemeente/regio kan worden gerecreëerd.		actie loopt door	Faciliterend	Lokaal bedrijfsleven (STPL als aanspreekpunt); inwoners
Aantrekkelijke openbare ruimte en groen 	3.12	Openbaar groen verbeteren en stimuleren participatie in onderhoud		actie loopt door	Sturend	Inwoners
	3.13	Uitvoeren visie 'Langedijk ontwikkelt met water'		actie loopt door	Sturend	Provincie, waterschap, ONHN, belangenorganisaties (zie visie)
	3.14	Planvorming verfraaiing Havenplein & investeren in openbare ruimte	Havenplein transformeren	Havenplein promoten in regio	Sturend	Inwoners, lokaal bedrijfsleven (STPL aanspreekpunt)

Thema: **4. Bedrijfshuisvesting en werklocaties**

Ambitie 2030: **Langedijk weet bedrijven passend te huisvesten op toekomstbestendige werklocaties, binnen een gezonde regionale werklocatiemarkt.**

Subdoel	Nr.	Actie korte termijn (2019-2020)	Actie middellange termijn (2021-2022)	Actie lange termijn (> 2023)	Rol gemeente	Relevante stakeholders
Gezonde regionale werklocatiemarkt	4.1	Onderzoeken intensivering samenwerking werklocatiebeleid in regio Alkmaar	Afspraken intensievere samenwerking en oprichten bedrijfsloket regio Alkmaar	Regionaal werklocatiefonds of grondbedrijf onderzoeken en oprichten als haalbaar	Regionaal agenderen en samenwerken	Regio Alkmaar, Provincie Noord-Holland

Ruimtelijke kwaliteit op bedrijven-terreinen verbeteren en beschermen	4.2	Doorzetten HIRB-project facelift en verduurzaming bedrijfspanden/-gevels op Zuiderdel en De Mossel (project gericht op herstructurering van bedrijventerreinen om de kwaliteit van Noord-Hollandse bedrijventerreinen te waarborgen)	Verkennen behoefte herstructurering overige terreinen Langedijk		Faciliterend	Lokaal bedrijfsleven (AOL, BKL, ondernemers op terrein), Provincie (HIRB-subsidie)
	4.3	Stimuleren gebruik beeldkwaliteits- en duurzaamheidsfonds (HIRB-gelden provincie Noord-Holland)			Faciliterend	Lokaal bedrijfsleven (AOL, BKL, ondernemers op terreinen), Provincie (HIRB-subsidie)
	4.4	Stimuleren samenwerking tussen ondernemers op bedrijventerreinen en ondersteunen bij BIZ-initiatieven (Bedrijven InvesteringsZone) om samen de kwaliteit van de bedrijfsomgeving te verbeteren	actie loopt door	actie loopt door	Faciliterend	Lokaal bedrijfsleven (AOL, BKL, ondernemers op terreinen)
	4.5	Ruimte op bedrijventerreinen beschermen door vestiging van andere functies dan bedrijven te vermijden ('verkleuring' voorkomen)	actie loopt door	actie loopt door	Sturend	Lokaal bedrijfsleven (AOL, BKL, ondernemers op terreinen)
	4.6	Voortzetten acquisitie Breekland I. Breekland II weer als strategische reserve opnemen (met voorlopig voortgezet agrarisch gebruik)	Marktvraag/kansrijkheid ontwikkeling Breekland II bekijken i.r.t. voortgang uitgifte Breekland I	Planvorming inrichting bedrijventerrein Breekland II indien haalbaar	Sturend	Lokaal bedrijfsleven (AOL, BKL, ondernemers op terreinen)
Geschiede werkplekken voor de Next Economy creëren	4.7	Bedrijfsverzamelgebouwen voor zzp'ers stimuleren; aan initiatieven meewerken			Faciliterend	Lokaal bedrijfsleven (AOL, BKL)
	4.8	Studie optimaliseren internetverbinding in de gemeente	Snel internet (NGA) alle bedrijventerreinen en in buitengebied		Faciliterend	Lokaal bedrijfsleven (LTO, AOL, BKL), internetaanbieders

Thema: **5. Duurzaamheid**

Ambitie 2030: **Langedijk streeft naar een energieneutrale en duurzame regio waar circulair ondernemen de norm is.**

Subdoel	Nr.	Actie korte termijn (2019-2020)	Actie middellange termijn (2021-2022)	Actie lange termijn (> 2023)	Rol gemeente	Relevante stakeholders
Transitie naar duurzame energie bevorderen. 	5.1	Bijdragen aan energiecluster Alkmaar (zie regionale uitvoeringsagenda). Langedijk profileren: duurzame gemeente met ruimte voor initiatieven.	Actie loopt door	Actie loopt door	Regionale samenwerking	Regionaal bedrijfsleven, ONHN, Terra Technica
	5.2	Stimuleren installatie zonnepanelen bedrijven en samenwerking, gezamenlijke inkoop en opzetten energiecoöperatie. Op bedrijventerreinen: inzet HIRB.	Actie loopt door	Actie loopt door	Faciliterend	Lokaal bedrijfsleven, Provincie Noord-Holland (HIRB-subsidie)
	5.3	Beleidsvisie opstellen: zonne-energie en duurzaamheid gemeente Langedijk.	Daken gemeentelijk vastgoed benutten voor zonne-energie	Actie loopt door	Sturend	
	5.4	Inkoop duurzame energie voor gemeente (i.s.m. Bergen, Heiloo, Alkmaar, Heerhugowaard) handhaven.	Actie loopt door	Actie loopt door	Sturend, faciliterend	Samenwerkende gemeenten, HVC
	5.5	Aanbestedingsbeleid Langedijk: '100% duurzaam en zoveel mogelijk lokaal'			Sturend	
Transitie naar een circulaire economie bevorderen en ruimte bieden 	5.6	Circulaire economie regio Alkmaar & NHN stimuleren: actieplan o.b.v. 'Kansenkaart Noord-Holland' uitwerken (o.a. toerisme, bouw, agri, logistiek)	Uitvoeren regionaal actieplan circulaire economie	Actie loopt door	Regionale samenwerking; overheid faciliteert.	Regionaal bedrijfsleven, Regio Alkmaar, ONHN, Provincie Noord-Holland
	5.7	Hergebruik en uitwisseling materialen tussen bedrijven bevorderen: verkennen regionale 'materiaalbank'	Materiaalbank realiseren indien kansrijk		Regionale samenwerking	Regionaal bedrijfsleven, Regio Alkmaar
	5.8	Circulaire bedrijven aantrekken; profileren Breekland als locatie met fysieke én milieuruimte nabij Alkmaar	Actie loopt door	Actie loopt door	Regionale samenwerking	Lokaal en regionaal bedrijfsleven, Regio Alkmaar

 Bebouwde omgeving en vervoer verduurzamen	5.9	Volledig verduurzamen gemeentelijk vastgoed: plan van aanpak opstellen	Uitvoeren verduurzaming vastgoed	Actie loopt door	Sturend	
	5.10	Plan woningvoorraad verduurzamen & van gas af. nieuwbouwwoningen 100% gasloos	Actie loopt door	Actie loopt door	Sturend (regierol) & faciliterend	Woningbouwcorporaties
	5.11	Energiebesparende maatregelen: voorlichting informatieplicht bedrijven	Actie loopt door	Actie loopt door	Faciliterend	Omgevingsdienst RUD Noord-Holland Noord
	5.12	Uitbreiden laadpalen auto's; behoefte monitoren	Actie loopt door	Actie loopt door	Faciliterend	Projectbureau MRA-Elektrisch
	5.13	Elektrisch OV: sturen afspraken Connexxion (50% zero emission in 2025; provincie leidt)	Actie loopt door	Vorbereiden tender: 100% emissieloos OV	Regionale samenwerking	Connexxion (aanbesteding t/m 2028), gemeenten NHN, Provincie
	5.14	Nieuwe gemeentelijke voertuigen elektrisch	Alle gemeente-voertuigen elektrisch		Sturend	

Thema: **6. Innovatie**

Ambitie 2030: **Dankzij regionale samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden binnen Seed Valley en daarbuiten is Langedijk onderdeel van een innovatieve regio Alkmaar en Noord-Holland Noord.**

Subdoel	Nr.	Actie korte termijn (2019-2020)	Actie middellange termijn (2021-2022)	Actie lange termijn (> 2023)	Rol gemeente	Relevante stakeholders
Innovatie en triple helix samenwerking (samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs) in sterke sectoren in Holland boven Amsterdam stimuleren	6.1	Blijvende inzet samenwerking in Seed Valley; méér inzet op samenwerking met HBO én WO instellingen.	Actie loopt door	Actie loopt door	Regionale samenwerking	ONHN; onderwijsinstellingen (MBO, HBO, WO); Seed Valley; regionaal bedrijfsleven (via LTO)
	6.2	Stimuleren innovatie in de agribusiness en cross-overs energie, water en zorg	Actie loopt door	Actie loopt door	Regionale samenwerking	Greenport NHN, Seed Valley, ONHN, regionaal bedrijfsleven
	6.3	Verduurzaming agribusiness en inzet op voedseltransitie	Actie loopt door	Actie loopt door	Regionale samenwerking	Greenport NHN, Seed Valley, ONHN, Regionaal & lokaal bedrijfsleven (aanspraakpunt: LTO)
	6.4	Innovatie in leisurecluster in samenwerking met kennisinstellingen	Actie loopt door	Actie loopt door	Regionale samenwerking	Regionaal bedrijfsleven (ONHN, STPL)
	6.5	Vergroten bekendheid 'Innovatiefonds Noord-Holland' in regio & Langedijk			Regionale samenwerking	Lokaal & regionaal bedrijfsleven, ONHN, Provincie Noord-Holland
	6.6	<i>Inzet op innovatie binnen energiecluster: zie thema 'duurzaamheid'</i>				

Thema: **7. Promotie**

Ambitie 2030: **Langedijk staat onder inwoners, bedrijven en toeristen bekend als een groene en aantrekkelijke gemeente binnen een economisch sterk Holland boven Amsterdam.**

Subdoel	Nr.	Actie korte termijn (2019-2020)	Actie middellange termijn (2021-2022)	Actie lange termijn (> 2023)	Rol gemeente	Relevante stakeholders
Bekendheid HbA vergroten, imago verbeteren 	7.1	Blijvende inzet HbA marketing; bijdrage aan regiomarketing ONHN continueren	Actie loopt door	Actie loopt door	Regionale samenwerking	ONHN, Holland Boven Amsterdam, Regionaal bedrijfsleven
	7.2	Regio Alkmaar profileren en promoten als hart van Holland boven Amsterdam	Actie loopt door	Actie loopt door	Regionale samenwerking	Regio Alkmaar, ONHN, Holland Boven A'dam, regionaal bedrijfsleven
Bekendheid Langedijk vergroten onder inwoners en bezoekers NHN 	7.3	Langedijk profileren als groene en waterrijke woongemeente bij Alkmaar			Sturend	Regionaal bedrijfsleven (ONHN)
	7.4	Samenwerking tussen gemeente en STPL intensiveren; bestuurlijk overleg met STPL (2x per jaar).			Faciliterend	STPL
	7.5	Plan destinatiemarketing Langedijk in verband Regio Alkmaar & ONHN	Trekpleisters Langedijk binnen regio promoten		Faciliterend	STPL, Regio Alkmaar, ONHN, DMO, HbA
	7.6	Marketing activiteiten promotie Heerhugowaard en Langedijk			Sturend	STPL, AOL, BKL, LTO

Thema: **8. Samenwerking**

Ambitie 2030: **Ambitie 2030: In Langedijk werken gemeente en bedrijfsleven constructief onderling én met de regio samen aan een florerende regionale economie.**

Subdoel	Nr.	Actie korte termijn (2019-2020)	Actie middellange termijn (2021-2022)	Actie lange termijn (> 2023)	Rol gemeente	Relevante stakeholders
Regionale samenwerkingsverbanden behouden en versterken.	8.1	Intensiveren samenwerking HAL-gemeenten	Actie loopt door	Actie loopt door	Regionale samenwerking	Gemeente Heerhugowaard & Alkmaar, Regio Alkmaar
	8.2	Continueren inzet/bijdrage gemeente aan regionale samenwerking (ONHN, HbA; Regio Alkmaar)	Actie loopt door	Actie loopt door	Regionale samenwerking	Regio Alkmaar, ONHN, DMO Holland boven Amsterdam
	8.3	Intensiveren en stimuleren samenwerking overheid-bedrijfsleven (Seed Valley, Greenport NHN, TerraTechnica, en meer)	Actie loopt door	Actie loopt door	Regionale samenwerking	Seed Valley, Greenport NHN, LTO, TerraTechnica, DMO Holland boven Amsterdam, Regio Alkmaar, ONHN
Heldere en klantgerichte dienstverlening gemeente naar ondernemers.	8.4	Verkennen: convenant gemeente & ondernemersverenigingen (samen werken aan economische ambitie 2030)			Sturend & faciliterend	AOL, BKL, STPL, LTO
	8.5	Met AOL, BKL, STPL, LTO verbeter-punten loketfunctie gemeente formuleren (bv. vergunningverlening, informatieplicht) en doorvoeren (met extra capaciteit bedrijfsfunctionaris).			Sturend	AOL, BKL, STPL, LTO
	8.6	Gerichte ondersteuning zzp'ers (met extra capaciteit bedrijfsfunctionaris)	Actie loopt door	Actie loopt door	Faciliterend	
	8.7	Stimuleren lokale samenwerking tussen ondernemers d.m.v. ondernemersfonds of BIZ (afgebakend gebied op een bedrijventerrein, waar ondernemers samen investeren in de kwaliteit van de zone)	Actie loopt door	Actie loopt door	Faciliterend	Lokaal bedrijfsleven

Bijlage 1 Bronvermelding

Regionale en provinciale beleidskaders:

- 'Ambitiedocument Holland Boven Amsterdam 2040', Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, 2017.
- 'Detailhandelsvisie Regio Alkmaar 2026', Newman in Town, Bureau RMC, Huib Lubbers, Lisa Floor, Rixt de Jong, Carine Ghazzi in opdracht van Regio Alkmaar, 2017.
- 'Omgevingsvisie Noord-Holland 2050: Balans tussen economische groei en leefbaarheid' (eindconcept), Provincie Noord-Holland, 2018.
- 'Regio Alkmaar Economische Visie 2026', BRO in opdracht van Regio Alkmaar, 2016 en bijbehorende 'Uitvoeringsagenda Regionaal Economische Visie Regio Alkmaar 2026'.
- 'Regio Alkmaar: Parel aan Zee / Toeristische Visie 2025/Toeristisch Recreatief Actieplan 2015', Regio Alkmaar, 2016.
- 'Regionaal Convenant Wonen Regio Alkmaar', Regio Alkmaar, 2017
- 'Regionaal Convenant Werklocaties Regio Alkmaar' en 'Plan van Aanpak Evenwicht Werklocaties Regio Alkmaar', Bureau Buiten in opdracht van de Regio Alkmaar, 2016.
- 'Toekomstbestendige werklocaties Uitvoeringsprogramma voor HIRB 2017-2019', Provincie Noord-Holland, 2017.
- 'Visie op waterrecreatie in Noord-Holland 2030', Provincie Noord-Holland, 2016

Lokale beleidskaders:

- 'De vaart in Langedijk, Bestuursakkoord 2018-2022, Dorpsbelang Langedijk, VVD, Hart voor Langedijk/D66, ChristenUnie en PvdA', Gemeente Langedijk, 2018.
- 'Gebiedsvisie Vitaal Lint Noord- en Zuid-Scharwoude 2013-2025', Gemeente Langedijk, 2013

- 'Grondstoffenbeleidskader 2015 – 2020: 'Minder restafval en meer grondstoffen in het beheer van huishoudelijk afval'', IPR Normag in opdracht van Gemeente Langedijk, 2015.
- 'Langedijk Onderneemt: Economische Visie 2011', Gemeente Langedijk, 2011.
- 'Structuurvisie Langedijk 2012-2030', Gemeente Langedijk, 2012.
- 'Visie: Langedijk ontwikkelt met water', Gemeente Langedijk, 2017
- 'Visie op de detailhandelsstructuur', BRO in opdracht van Gemeente Langedijk, 2010.
- 'Woonvisie Langedijk 2014-2030', Gemeente Langedijk, 2014.

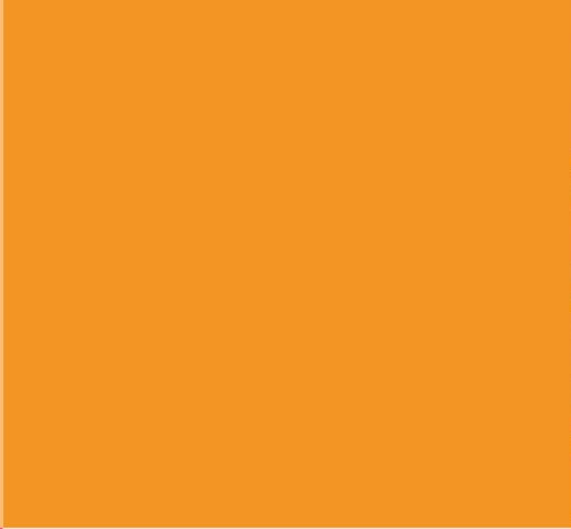
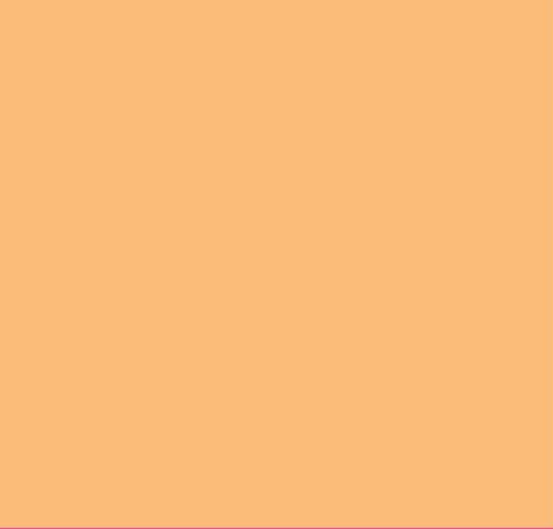
Overige bronnen:

- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS): gegevens over pendel, ontwikkeling werkloosheid, bevolking naar leeftijdsgroep. 2018.
- 'Circulair Noord-Holland: Inzichten in het speelveld van de circulaire economie', Circle Economy in opdracht van Provincie Noord-Holland, 2015
- 'Een uitstekend netwerk: Infrastructurele opgaven in de HAL-regio'. Gemeente Langedijk, 2015
- LISA werkgelegenheidsdata, Provincie Noord-Holland, 2018
- 'Monitoring Energiebeleid Langedijk', HVC, 2017
- Primos, Kernprognose 2016-2060, via www.cbs.nl, 2018
- 'Nationale monitor duurzaamheid gemeenten 2018', Telos, 2018. Afbeeldingen verkregen via www.waarstaatjegemeente.nl, VNG, 2018

Bijlage 2 Synthesetabel economisch beleid Langedijk

	Lokale beleidskaders:					Regionale beleidskaders:			
	Visie detailhandel Langedijk 2010	Economische Visie 2011	Structuurvisie Langedijk 2012-2030	Gebiedsvisie vitaal lint 2013 - 2025	Bestuursakkoord 2018-2022	Regio Alkmaar, Economische Visie 2016	Detailhandelsvisie Regio Alkmaar 2025	Holland Boven Amsterdam	Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 (concept)
Randvoorwaarden aantrekkelijk vestigingsklimaat									
Onderwijs en arbeidsmarkt	-	- Ondersteunen zzp'ers	- Stimuleren van ondernemerschap	-	- Aandacht voor zzp'ers en startende ondernemers	- Sturen op evenwichtige demografische opbouw; meer hbo-studenten in eigen regio	-	- Innovatie bevorderen, o.a. door onderwijs en samenwerking in triple-helix	- Duurzame afstemming tussen arbeidsmarkt en onderwijs
Bereikbaarheid	-	- Verbeteren infrastructuur; verdiepte aanleg N504; oostelijke bereikbaarheid	- Wegbereikbaarheid: - Verbinding stations Heerhugowaard en Alkmaar - Verdiepte aanleg N504 - Autoluwer maken Dorpsstraat Bovenweg	- Bereikbaarheid op en naar het lint verbeteren - Herstel van de vaarverbinding naar Oosterdel	- Fietstunnel onder N504,	- Passend aanbod mobiliteit	-	- Wegbereikbaarheid (A8-A9, westelijke randweg Alkmaar, A9); fijnmazig OV	- Versterken van mobiliteitsopties - Optimale afstemming tussen ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur - Basisbereikbaarheid voor kleine kernen
Wonen en voorzieningen	- Voorzieningen die de leefbaarheid van de kernen versterken - Bestedingen in eigen gemeente houden; inpassing grootschalige branchegerichte warenhuizen - Inzet op concentratiegebieden	- Handhaven voorzieningenniveau	- Aantrekkelijk woon- en leefmilieu bieden voor jongeren, jonge gezinnen en ouderen; - Slimme combinaties van wonen, zorg, ontmoeten - dorps en landelijk woonmilieu - Versterken winkelhart Noord- en Zuid-Scharwoude	- Inzetten op levendigheid - Versterken aanbod ouderen en jongeren	- Woningbouw door inbreiding; - Winkelcentrum Broekerveiling als hart; - Havenplein visitekaartje - Meer ruimte initiatieven horeca	- Woningprogramma voor jonge gezinnen; Concentratie en behoud voorzieningen	- Regionaal afstemmen; versterken bestaande structuur; - Geen brancheverruiming;	- Ruimte bieden voor wonen met behoud van landschap	- Woningbouw aansluitend op de bestaande verstedelijkte gebieden; nieuwe ontwikkelingen natuur inclusief - Voorzieningenniveau op peil houden
Bedrijfshuisvesting en werklocaties	-	- Revitaliseren bedrijventerreinen; impulsen vestigingsklimaat; impulsen Breekland	- Geen nieuwe bedrijventerreinen, maar revitalisering van bestaande bedrijventerreinen	-	- Revitalisering bedrijventerreinen	- Passend aanbod bedrijventerreinen	-	-	- Vraag en aanbod van woon- en werklocaties beter met elkaar afstemmen - Monitor bedrijventerreinen, visies detailhandel en verblijfsrecreatie stemmen de programmering van werklocaties regionaal af

Visie detailhandel Langedijk 2010	Economische Visie 2011	Structuurvisie Langedijk 2012-2030	Visie vitaal lint 2013 - 2025	Bestuursakkoord 2018-2022	Regio Alkmaar, Economische Visie 2016	Detailhandelsvisie Regio Alkmaar 2025	Holland Boven Amsterdam	Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 (concept)
Duurzaamheid	-	- Initiatieven op het gebied van Energie en Duurzaamheid	- CO2 –neutraal (ontwikkelingen groene energie); - Duurzaam ruimtegebruik, inbreiden - Plaatsen windturbines	-	- Ambitie is circulair en CO2-neutraal	- Uitzoek warmtenet HVC; proeftuin energiekoplopers ; DECRA (duurzame energiecorporatie);	- Duurzame energievoorziening (wind, golf, biomassa, zon). - Cross-overs andere sectoren, bijv. voedsellogistiek	- Ontwikkeling van de circulaire economie; duurzame landbouw; Energietransitie
Innovatie		- Innovatie in de agribusiness stimuleren	- Onderdak bieden aan innovatie in de agribusiness - Relatie innovatieve bedrijven met Breekland versterken			- Energylab	- Pick-up points voor online bestellingen	- Een duurzame economie, met innovatie als motor. - Ontwikkeling van de circulaire economie, - Duurzame landbouw, energietransitie
Promotie		- Promotie Langedijk voor wonen	- Marketing- en promotieplan om Langedijk gezicht te geven in agribusiness	- Urgentie van promotie en branding van het lint	- Inzet op promotie NHH	- Profileren als Energy-regio	- Promotie Holland Boven Amsterdam	-
Samenwerking		- Betere samenwerking overheid en bedrijven	- Samenwerken met buurgemeenten wordt nagestreefd wanneer dat toegevoegde waarde biedt op het vlak van kwaliteitsverbetering en kostenreductie voor de burger	- Meer ruimte aan initiatieven van burgers en ondernemers - De gemeente als ‘sparring partner’, faciliterend en kader stellend	- Regionale samenwerking, - Bedrijfsfunctionaris, ondersteuning zzp'ers	- Verbondenheid economisch/ sociaal domein	- Samenwerken en aangaan cross-overs - Intensieve samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en onderwijs	- Voldoende samenwerking tussen alle partijen en vertaling van inzichten in uitvoeringsprogramma's - Nieuwe vormen van samenwerken zijn nodig - Regionale samenwerking en afstemming over verstedelijkingsopgaven
Sectorale inzet								
Agribusiness		- Innovatie agribusiness	- Profileren agribusiness (met name op Breekland)			- Inzet energie en agribusiness bedrijven	- Inzetten op een sterk agri-food cluster	- Duurzame ontwikkeling agrifoodsector
Toerisme en recreatie		- Nieuwe impulsen recreatie	- Versterken waterrijk: doorvaarbaarheid en passantenhaven. - Aantrekkelijke openbaar groen		- R&T als drager - Horeca: meer ruimte ondernemers	- Toeristen verleiden regio te kiezen en langer te blijven	- Ruimte bieden voor recreatie met behoud van landschap	- Accommoderen van toegankelijkheid van het kustgebied - Toerisme verspreiden over de metropool en daarbuiten.

BUREAUBUITEN
economie & omgeving

